
LIBRARY
DEC 13 1972
UNIVERSITY OF TORONTO

دیوان رفعت افندی

(بسم الله الرحمن الرحیم)

نعت شریف

محبوب خدا جمله یه مقصود سن افندم	جانان جهان روح مجرد سن افندم
دیوان رسالتده سرامد سن افندم	هم مبدأ کل نقطهٔ مفرد سن افندم

سن خیل رسل مفخری احمد سن افندم
منشور نبی ختمی محمد سن افندم

اسرار ده شهبار روح قدس سرنو کرکدر	اول یولده سننک عرش خدا رهکذر کدر
نو ربصر اهل هدا خاک درکدر	دیدار خدا جلوه نمای نظرکدر

سن خیل رسل مفخری احمد سن افندم
منشور نبی ختمی محمد سن افندم

سکه که یوریدی ملک فناده و بقاده	فرمانکه رام اولدی جهان هر دو سراده
سوردک فرس قربتی میدان دناده	مهمان عزیز اولدک او شب وصل خداده

سن خیل رسل مفخری احمد سن افندم
منشور نبی ختمی محمد سن افندم

اول

اول کونکه جهان اهلی قوپوب جمله سی عریان
حشر ایچره عصاة اولدیغی دم دردایله گریان

نفسی دیه رک انس ایله جان ایلیه افغان
فرمان ایله میدان سنکدر ینه دوران

سن خیل رسل مفخری احمدحسن افندم
منشور نبی ختمی محمدحسن افندم

طالدم یم عصیانه باتوب قعرینه کتدیم
عصیانده مجرملری سبق وگذر ایتدم

عمان تحیرده نیجه غوطه لر ایتدم
لکن قپوکه یوز سوره رک وضع سر ایتدم

سن خیل رسل مفخری احمدحسن افندم
منشور نبی ختمی محمدحسن افندم

گرچه دیر روز روگناه ایلمز زبز
لکن هله اغیاره نگاه ایلمز زبز

یا دفتر اعمالی سیاه ایلمز زبز
سایه گده ولی اغلمز آه ایلمز زبز

سن خیل رسل مفخری احمدحسن افندم
منشور نبی ختمی محمدحسن افندم

لطف ایله خطا و زلل امته باقمه
ترک ایتمه شفیع اول بزی موقفده براقمه

سهو ایله یا کلدقلر ینی باشمه قاقمه
هجر ایله قولک رفعتی آتشلره یاقمه

سن خیل رسل مفخری احمدحسن افندم
منشور نبی ختمی محمدحسن افندم

تشریف اعمرک نوله تاج سرک اولسه
سن رحمت حق سن نوله کوکلر یرک اولسه

خدمتده سزا انس وملک چاکرک اولسه
روی سیهم دوشمه ده خاک درک اولسه

سن خیل رسل مفخری احمدحسن افندم
منشور نبی ختمی محمدحسن افندم

❁ معراجیه ❁

زهی قوتلو مبارک لیلهٔ زیبای بیهمتا
فلک نقد نجومی ایلدی ایثار صاچو یه

انک قدری براتی ولدی سبحان الذی اسرا
عروس عهدی تتق خاوریده ایلیوب تنها

چکنجه حجله گاهه شاهد مهر نگاری شام
یقاسنده دزلمش تکمه دربانوی خورشیدک
قرنظن ایتمه التون کوستر راغزنده رند چرخ
کم ایتدی اشرفی آفتابی خواجهٔ گردون
ایدوب القا غیاب جبه ظلمت یوسف مهری
بوزوب شمسیهٔ روزی قوروب برکوک سراپرده
فلک مهر منیری یوق ایدنجه جمله ذراتی
دگل هاله مگر فانوس ماه اوزره صارلمشدر
فضای آسمانی دوندروب بحر سیاهه شام
کواکب جملهٔ آتشبازلق کارین ایدوب درپیش
شفق صحنه یشل اطلس بغرد قلرده بندایتمش
یه تمغاخانه کوک پوشیده چکمش اوستنه مهرک
فلک دار جهانه لاجوردی برطاق چکدی
شهابک یسمان قوردی کوک صوده رسنبازی
سرای ایلدی خلوت مگر خورشید عالمتاب
اوشب گویا سیه گیسو طاغتمش بردلارادر
اوشب سلطان ذکری حاصل ایتمش برقلندردر
دگل شب بر هلال ابروی اسمر شوخ درشامک
برات وقید تاریخی اوشب معراج مولانک
بخور یاقدی اوروحی دعوت روح القدس گلدی
عباده ویرمکه ازادلق منشورینی اول شب
جناب پهلوان قبضه دار عرصهٔ قوسین
حبیب داخل خلوتسرای لی مع اللهی
گیوردی اکننه برنوچکلی عنبرین دیبا
ثریا صنعه خیاط قدر دیزمش دریکتا
ایدر محبوبنه بو جمله میل دلن ایما
آنی تا بولمدقچه دیده سن یومماز نجوم اصلا
اغردی دیدهٔ یعقوب انجم اولدی نابینا
طوناتدی موملرله سعد زنگی شب ظلما
دوشردی شمع ماهه سوبسو پروانه لر آسما
مصنع برعجب گلگونه زیبا دالهٔ والا
اتوب بحری فشکلر یمده صنعتلر ایدر اجرا
هوایی آتشین وافر فشکلر ایلمش پیدا
سما گهواره سنده طفل ماهی لیلهٔ حبلی
چکوب اطرافنه جب چوره انک برقزل گمخا
کمش مسمار یدر اوستنده بربر کوکب غرا
صالندی منزله جانباز ماه آسمان پیما
شفق بر بنبهٔ اطلس پرده چکدی پاینه گویا
وجودین قاپلمش صان اول معنبر طرهٔ طرا
ایدنجه نقطه لی احراز ذاتن ایلمش افنا
صبحی لیلاسنک مجنونی قیلدی چرخی پرسودا
عطارد خامهٔ مشکیله برخوش ایلدی ایما
اجابتله عزیمت ایلدی روح روان آسما
اوقوندی عید خاص عزت ایتدی حضرت مولا
سهم پرتاب صاحب شصت منزلگاه اوادنا
شهنشاه حکم فرمای تخت خطهٔ لولا

شفیع عاصی امت عالمینه علت رحمت | انکچون بولدی خلقت عرش وفرش وجمله اشیا

نه ممکن ایلمک توصیف حقیله بو معراجن | ایدر تعریفنی حقا انک چون آیت کرمی

هله مقصود دکل تعریف امید شفاعتدر | که احسان وعنایاتی ایدر دل مرده یی احیا

کلوب یوم نشور اولدقده عالم لطفنه محصور | بو کمتر بنده سی رفعت شفاعاته اوله احرا

❁ مناجات ❁

سرت بالعشق وتوکلت علیک | سائلا مفتقرا جئت الیک

حصل المطالب لی کان لدیک | انتهی المرحله بالسعی الیک

قفت فی بابک یارب لبیک

غرقهٔ قعر یم عصیانم | حائز بادیهٔ نقصانم

زمزم مغفرته عطشانم | انتهی المرحله بالسعی الیک

قفت فی بابک یارب لبیک

یاور اولدی بکا لطف وکرمک | اولدم المنه دخیل حرمک

ترک ایدوب قیدینی شادی وغمک | انتهی المرحله بالسعی الیک

قفت فی بابک یارب لبیک

چشمهٔ چشممی میزاب ایدرک | اشک خونینی اکا آب ایدرک

ناوک توبه یی پرتاب ایدرک | انتهی المرحله بالسعی الیک

قفت فی بابک یارب لبیک

سوق دهرن قتی بی حاصلی یم | درکه مغفرتک سائلی یم

قطرهٔ مرحمتک قائلی یم | انتهی المرحله بالسعی الیک

قفت فی بابک یارب لبیک

من جزای زلل رب قنا | ربنا بنده خطا سنده عطا

بولدی لطفکله غنا اهل فنا | انتهی المرحله بالسعی الیک

قفت فی بابک یارب لبیک

حرم عزته اولدم واصل ‖ بی عمل پر امل و بی حاصل

قطرهٔ فضلکه رفعت قائل ‖ انتهی المرحله بالسعی الیک

قفت فی بابک یارب لبیک

❁ نظم رؤیا ❁

واقعه ده خیر اوله عبد فقیر ‖ سیر ایدردم برگیجه امر خطیر

ایتمک ایچون رحمت حقه سفر ‖ کندمی اولمش کوروردم محتضر

بسترم اوستنده اوزانمش تنم ‖ دوستلرم یانمه گلمش بنم

آیاغم اوجنده اولوب مستقر ‖ هر بریسی حالمه ایلر نظر

صول ایاغم قارشوسنی ایتدی جا ‖ قوت فؤادم پسرم مصطفا

نصح و وصیت ایدرک بن اکا ‖ سویلیوردم علمه چالشسن دائما

حکم شریعتله مقیم اول مدام ‖ امر رضای حقله قیل دوام

موستی تیقنله تهیء کنان ‖ ثوبمی تجریدی دوشندم همان

زیر لحافیمه چکوب دستمی ‖ کزلیجه تجرید ایدردم اوستمی

جمله ثیابم چیقارب اویله بن ‖ قالدی تنم اوزره فقط پیرهن

آنیده نزعیله آلوب دستمه ‖ خرقه‌یی ستر ایتمک ایچون اوستمه

سینه مه زانویه کلنجه همان ‖ انی دخی ستر ایده یوردم نهان

جان گیده جک جسمه عجب حال اولور ‖ دست ایله پا هر بری چنگال اولور

ثوبمی نزع ایتمده اهل حباب ‖ چکمه یه تاکم تعب و اضطراب

انک ایچون ایلر ایمشم تمام ‖ جسممی تجرید مثال حسام

صانوردایکن قالمدی قیلیجه کدر ‖ نتف ابطه مدتی گچمش مکر

عانه ده هم ایلمشم غفلتی ‖ گچمش انک دخی برازمدتی

ایتدی بو مکروه کوکلدن کدر ‖ خاطر محزونمه ویردی کدر

اولدی دله بوده بیوک خاطره ‖ دغدغه‌لر ویردی اودم خاطره

ویردی

ویردی تعب کوکلمه بو اضطراب ‏ ‏ ایتدم آنڭ دفعی ایچون پیچتاب
ایتدی او حالمده بنی دلخراشش ‏ ‏ چاره سنه ایلیه کوردم تلاشش
لیك اجل دست بکریبان ایمش ‏ ‏ ظفرمنیه شکن جان ایمشس
ویرمز ایمشس عبد فقیره امان ‏ ‏ شدت طاقتشکن نزع جان
طویمز ایمش رؤیت احبابه کوز ‏ ‏ قالمش ایمش سویلیه جك بعض سوز
دفع احبابی کوکل قیمامشس ‏ ‏ قیسه دخی تنکی ، وقت اویمامش
معذرت حال ایله انجام کار ‏ ‏ رحمت مولایه قلمنمش سپار
طعنهٔ غسال ایچون ایتمم کدر ‏ ‏ آدم الیسه عیبمه ایتمز نظر
تسلیت خاطر اولوب بومآل ‏ ‏ یازدی قلم بویلجه تم المقال

❀ تعبیر آن رؤیا ❀

واقعه‌ یی عرض ایله ایتدم سؤال ‏ ‏ ایلدی تعبیرینی بر اهل حال
موت که اربابی ایچون تحفه‌ در ‏ ‏ ترك فنا مطلبنه نخبه‌ در
موت ارادی که خصوصیله اول ‏ ‏ مقصد اقصایه اولور طوغری یول
نزع ثیاب محض تجرد دور ‏ ‏ عالم کثرتده توحد دور
موت که حق ویره‌ انی قبل موت ‏ ‏ محو اولوب اول پرده قمو حرف و صوت
عین حضور دیمه‌ دره احتضار ‏ ‏ وار اق اولمش حجب مستعار
اولدی جلابیب بدن هائله ‏ ‏ وصلت جانانه یوك حائله
شق حجاب ایلیجك بر قولی ‏ ‏ وصلت مولایه ایریشور یولی
دغدغهٔ خاطر اولان قال و قیل ‏ ‏ قیلیجه جهان میلنه اولمش دلیل
اولده کوکل باغلیه جق ایش دکل ‏ ‏ وار اغی یوقلغیده تشویش دکل
آنیده مولا کچورر ایتمه شك ‏ ‏ دامن پیرانه یا پیشنجه پك
صانمه بو کیفیتی اولمکدر ‏ ‏ بلکه یم وصله کوملمکدر
لطف عزیزان ایله سن بلمش اول ‏ ‏ مقصد اقصایه بولورسن وصول

همت خالد ابرشنجه سکا	ملک فنا ایچره بولورسن بقا
رفعته اولدر دوشر اولتی	اوستنه تک حاضر اوله همتی

❀ تاریخ ولادت حضرت سلطان احمد ❀

بولمغازی حضرت محمود خانکم عدلیدر
لطف وعطف ومعدلتدر دائما اندیشه‌سی
زیور دیهیم شاهی اولدیغی کوندنبرو
قابلیت بولدی عهدنده بودهر آیسه
کلمده توأم جهانه مولد فتح وظفر
مولد سلطان محمدله جهان مسرور ایکن
کلدی برشهزادهٔ آزاده‌سی دنیایه کیم
اویله برشهزاده کیم تأییدربانی ایله
اولدی یمن مقدمیله ملک دولت پرشرف
خاکپایی یم دیو غبر اسپهره فخر ایدر
نثر مهد ایچون مهیا ایلمش اهدا ایدر
جمع ایدوب برک کل کلزار فردوسی نسیم
زیور کهوارهٔ صحت ایدوب مولا آنی
حفظ حق تعویذ بازوی معافاتی اولوب

حامی محیی ملک شرع ودین احمدی
رحم وجود وعاطفتدر مقتضای مقصدی
مهد نازاولمقده در طفل فتوحه مسندی
دایهٔ دوران نیجه طفل مسرت بسلدی
بربرین تعقیب قیلدی فیض لطف ایزدی
یینه برتازه صفا بخش ایتدی صلب اسعدی
نوع جنس ارشدیدر جنس نوعن امجدی
چتر دین ودولة الحق ستونیدر قدی
دین ودولت سربسر بولدی سرور سرمدی
بویله شان وقدره زیرا ایرمامش چرخک یدی
مهر ومه صنمک فلک ایکی غلام امردی
ایتمک اسنر خشو ناز آکین مهد امهدی
والدینیله اوله سالم وجود اجودی
پرده لنسون جملهٔ دشمنلرک چشم بدی

مژده برله رفعتا بنده دیدم تاریخنی
ایزدخی ویردی محمود خانه سلطان احمدی

❀ تاریخ ولادت حضرت سلطان عبدالعزیز ❀

بولمکارم حضرت سلطان محمود خانکم
توأمان عدل وداد مصدر تکوینده در
ام دنیاسو بسو آبستن احسانیدر

ذات پاکن ایلمش ظلیت مولا عزیز
بربرله ایتمده سبق ظهور ایچون ستیز
قیلدی نه ابای فیض لطف عدلی شرخیز

ویردی

ويردى برشهزاده حق اولشاهه كم اولسه سزا	خادمى ناهيد ولالاسى زحل زهره كنيز
اويله برشهزاده كيم انوار توفيق وظفر	جبهۀ پر بهجۀ جالنده اولمش جلوه ريز
حق مصون ايده شه وشهزادكانى دائما	اسمه يه اول كلشنه بادخطاى تند وتيز
اسم اعظم حرزيچون پادشاه عالمه	چارامرنده قرين وياور اولسون چار چيز
ذاتنه عمر ابد كارنده توفيق صمد	جيشى احصاسزه‌د دهر غزوه‌ده نصر عزيز
سكۀ عدلى روان اولوب يدى اقليمده	دشمنان اولسون دراطفنده محتاج پشيز
حجر خاوردن طلوع ايتدكچه طفل آفتاب	دركهنده اوله يارب رايت نصرت ركيز

نير اعظم يينه آفاقه رفعت صالدى نور
صلب محمود خاندن كلدى چوماه عبد العزيز
١٢٤٥

❀ تاريخ ولادت حضرت سلطان عبد المجيد ❀

رفعتا آفاقه مژده سويلدم تاريخنى
كلدى غهده صلب محمود خاندن عبد المجيد
١٢٤٢

❀ تاريخ چشمه ❀

حضرت صاحبقران دادكر محمود خان	جوى عدلى بروبحره روح وش اولدى روان
نيل لطفى روضۀ دنيايى شاداب ايلدى	كلشن جناته دوندى سوبسو باغ جهان
حمد لله اولدى مجراسنده جارى هر امور	بولنه كيردى بلطف الله صوين بولدى زمان
ماء وطينه اولدى جارى امر شاه بحر وبر	انقيادا كلدى فرماننه بو آب روان
جوش ايدوب كونى محيط اولسه عجبمى لطف شاه	لولۀ تقسيمه صغماز بحرى المز نادوان
يوق يره ظلمتده اسكندر ايدرمش جستجو	ماء حيوان خضر وقتا ايچون مكر اولمش نهان
از برايتمش صوكبى فضل جهاد آثارينى	عسكره اشراب ايدر عينيله بو چشمه همان
جند منصور شهنشاهى يه دائم دلدوكوب	ماجراى فضل حرب وغزوه‌يى ايلر بيان

ماء صاف ايچ آبدست آل بومزين چشمه دن
آب ناب صاف اجرا ايلدى محمود خان
١٢٤٠

❀ تاریخ چشمه ❀

آبدست آلسون کرک ایچون جنود مؤمنین | بو سبیل پاکی اجرا ایلدی محمود خان

❀ تاریخ جامع شریف ❀ ۱۲۴۱

امام مقتدای اهل ایمان خان محمودک
زلال یمنی تطهیر ایتدی لوث بغی وطغیانی
شروطی فرض وطهری سنت اوزره ایلیوب اسباغ
کونی اخشامه ایتدی اهل بغی خزی ادبارک
سوینذری یاتسودن قندیل بغی بینشان اولدی
طلوع صبح صادق شمس ظهر آسا صالوب پرتو
ظهیر اهل سنت والجماعت در او شاهنشه
بقالدی رفض والحادک اوجاغی باتدی بدعتلر
ندای جاهدوا فینا سراسر طوتدی آفاقی
جماعتله صفوف اهل سنت حاضر اولسونکم
من الباب الی المحراب جمله راکع وساجد
دوام ایتدکجه بر کوکک اهلی بش وقتی اقامتله

دعاسی بش وقتده فرض در اصحاب افهامه
زوال خبث اشراری حواله قلدی صمصامه
تمام آبدست ویردی فرقهٔ اشرار بدنامه
تجلی قیلدی خورشید هدا اعصار اعوامه
یتی صنذری ارشدی فهم حق عباد اصنامه
ضیا ویردی کرامات خلافت عصر ایامه
موفقدر بنای شر ورفضی هدم واعدامه
کتاب وسنت اوزره کلدی نوبت کسر اصنامه
صدای رابطوا والله اکبر طولدی اجرامه
نمازه ایچون صلا ایلر بو جامع خاص ایله عامه
قیام ایتمدون دعای پادشاه دین اسلامه
امانت اوله شاه دین حفظ رب علامه

یازلدی رفعتا یاری باری بر له تاریخی
امام ملک وملت یاپدی معبد جیش اسلامه ۱۲۴۱

❀ تاریخ قشله در محروسهٔ ادرنه ❀

شاه عالم خان محمود غزا اندیشه کیم
یاوری لطف حقله عالمه ویردی نظام
نام نامی نبی السیف نسبتله او شاه
نیت اعلاء دین ایچون اوجهنه نصرتی
خطه سندن یازدی امر یله نیچه طابورلر

مظهر تأیید باریدر اولی شک وکمان
قویمدی ملکنده اهل فتنه دن نام ونشان
عسکر منصوره تجهیز ایتدی ملکندن همان
دائما تکثیره حصر همت ایدوب آن بان
یاپدی فرمانیله بو قشله کبی نیچه مکان

عسکر اما هر بری بر رستم دوراندر — قشله اما هر بری قصر خورنقدن نشان
دولت و دینه مجد دادلدی اول ظل اله — سایهٔ عدلنده کسب ایتدی جهان امن و امان
ایلسون ذاتیله اجداد عظامی افتخار — حشره دک فخر ایلسه دهره سزادر بو زمان
سایهٔ احسانی الله قیلسون برقرار — برقرار اولدقجه نه چتر قباب آسمان
خیر ایله بو قشله نک امر همایونی ایله — خدمت انشادی اولدقده چون اتمامه رسان

رفعتا بنده دیدم اتمامنک تاریخنی
قشله انشاد ایلدی جندینه دارای جهان ۱۲۴۳

❀ تاریخ قشلهٔ دیگر در محروسهٔ مذکوره ❀

شه صاحبقران سلطان محمود خان غازی کم — وجود دولتی دائم امانت اوله اللهه
ایدوب نام نبی السیفه نسبت یازدی بر عسکر — غزاده هر بری آتش صاچر اعدای بدخواهه
یاپوب عسکر قودی بو قشلهٔ والایه یمنیله — خدایا ایله نصرت جیش منصور شهنشاهه
عجب رسم بدیع اوزره معلا بر رباط اولدی — بری وار طعنه قیلسه نقش سقفی مهر ایله ماهه
قرار ایتدکجه بو نه قبهٔ فیروزهٔ گردون — الهی سایبان ایت سایهٔ توفیقک اول شاهه

قدیمی بنده سی رفعت دیدی تاریخ اتمامن
زهی نو قشله در بو جند محمود شاه جمجاهه ۱۲۴۳

❀ تاریخ ابقای حضرت اسعد پاشا ❀

برشب قرارده کوردم ماهتاب انوری — ایلمش محجوب طوغمش بر سعادت اختری
ذره یه دونمش کواکب لرزه طوتمش هر بیرین — طارم نه طاقی طولدرمش ضیاسیله فری
پرتو انداز شعاع اولمش سپهره سربسر — خیره لنمش شعله سندن پیر چرخک کوزلری
شرم سورندن تلاش ایلر حضورنده قمر — رعشه لنمش جنبش شادیله دختر هر بری
حیرتا ویردی بو کیفیاتی صوردم دیدی چرخ — اولمه بو اسرار تحقیقنده اصلا سرسری
قلزم عدلی خروش ایتدی شه عادل دلک — غرقهٔ نور عدل و داد ایتمکتا ایچون بحر و بری
حفظ ایدرمش آب و تاب دادی تقسیم ایتمکه — خیلیدن دهلیز فیضنده مکر بر چاکری

طالعیدر اول وزیر لانظیر کیملمش اول
اشته لطف ایتدی چراغ ایتدی وزیر ایتدی آنی
کوردیکک بو طالع پرنوردر واسعد کم قمر
نامدار اسمی فخر عالم تخلص اسعد شهیم
داور دارا منش خسرو روشن هوش هوشنک هوش
اول مشیر مشتری تدبیره صد بهرام رام
ملک کلکی حسن خط مملوکیدر سیف و قلم
شرم لطفی ایکم وسر بسته قیلمش غنچه یی
حلم آصف جود حاتم زهد ادهم حلیه سی
طفل ابجد خواندر انشاسنک خواجه جهان
بکر فکرینک شباب لفظ ومعنی عاشقی
کورمدم بن کورمشدر کمسه کورمز بعد ازین
علم وفضل ومعرفتده عدل وداد وجودده
رشک طیب خصلتی قانن قورتمش نافه نک
ضبط وربط سطوتی ایتمش. تمون اجرامی رام
سکره مقلوب ایتمش لطفی سهم قاتلی
ایتمه غفلت جان آتوب اول آستان دولته
صد هزاران آفرینلر طبع شاه عالمه
کورمش چشم فلک هیچ بویله برشه کم اوله
تربیتله بسلیوب لطف و توجهده مکر
شمدی بولدی بروزیر شیرگیری بعد ازین
کس سوزی رفعت دعایه باشله شاه عالمه
ایلسون مولا سریر پادشاهیسنده صاغ

چونکه صوردکی حکمت پرنکته بسته سری
شمدی انلردر ذوات اعتلا سردفتری
اقتباس ایتمک دیلر اندن بو کون نور و فری
برخدیوجم حشمتدر کم بولنمز همسری
آصفه تعلیم ایدر بینشک رسوم سروری
عهدده خدمتده بیک جان ایله اولمش مشتری
خادمی توغ وعلم سرکوب اعدا اشپری
ذکر مدحی ایلمش دستانسرا بلبللری
علم وفضلینک طفیلی اختری و بختری
نثر ایدر کتابه مروارید و در و جوهری
پهلوان طبعی میدانی سخندانی ادی
کلمامشدر مثلی هم کلمز جهانه همسری
اشته میدان اشته ار مردم دین کلسون بری
بوی خوبی غبطه سی سودایه صالمش عنبری
رعی ایدر آهو چرای ملکده شیر نری
پنبه یه مغلوب قیلمش صیت قهری اخکری
یار ایسه عقلک همان اول سنده عبد احقری
زمرهٔ خدامه قاتمش صاقلمش اسکندری
نعل اسبی تاج دارا تخت اسکندر دری
حفظ ایدرمش کنج شاهیسنده والا کوهری
عرشه تقلید ایلسون سیف عدالت کستری
دأب اسلاف اوزره بودر رسم نظمک اشهری
هب چراغ اولسون شرفله سایه سنده قوللری

شمس عدلی پرضیا ایتسون سراسر عالمی　　یانغولاتسون کوس فتحی قبهٔ نه چنبری
برق صمصامیله یاقسون خانمان دشمنی　　تندباد قهر ایله چیقسون کوکه خاکستری
سایهٔ الطافنده بولسون دولتی پاشاقولی　　طبق مرضاتنده کورسون خدمت داداوری
عدل واحسانه موفق ایله یارب دائما　　دینه خدمت ایلسون آسوده ایتسون کشوری
عرض صدقمدر غرض حدم دکل احصای مدح　　عفو ایدرلر لطفله بو عبدعی احقری
دائم اولسون ثابت اولسون مسند اقبالده　　رونما اولدقجه کونه مهرومه نیلوفری
ایکی تاریخ ایلدم ترتیب ایله ابقاسنه　　ضم وطرح اوزره بوبربیت ایچره تام وجوهری

بولدی شهر ادرنه بویله وزیر اسعدی
کوش ایدوب چوق خرم اولسون امر ابقاسین چرمی　　١٢٣٩

❀ تاریخ دیکر برای ابقای وزیر مشار الیه ❀

جم حشم حضرت خان محمودک
کون بکون صادق اولان قوللرینک
ضایع ایتمز اوکرمکار جهان
آب خضر اولدی زلال لطفی
صرصر قهری ایله رب نصیر
کسیلور عرق عدو تیغندن
دولتی دائم اوله قوللری شاد
سیما صادق اولان بنده لری
باخصوص حضرت اسعد پاشا
صیت اقبالی جهانکیر اولسون
مدحتی شرح وبیانه صغماز
ایده لم خیر دعا سن اجمال
علم عدلی کشاد اوله همین

بابید ر فیض وسعود ه مأوا
کون کبی قدرینی ایلر اعلا
صدقله خدمتی حاشا حاشا
ایلدی خلق جهانی ارو ا
ایده قندیلنی کفرک اطفا
بونده یوق شبهه مز اصلا قطعا
حشره دک مدایده وقتن مولا
سایه سنده سوره لر ذوق وصفا
ایده حق سعد ایله ذاتن ابقا
کاخ اجلالی فلکدن بالا
اولمز اطرا ایله معشاری ادا
وفق الله تعالی وکفا
نصر الله لواه ابدا

تام بربیت ایله رفعت کوله سی ‖ ایتدی ابقا سنه تاریخ املا

سایهٔ عدل شه عدلیده
اوله ابقا ایله اسعد پاشا
١٢٤٠

❀ تاریخ دیکر برای ابقای والی مشار الیه ❀

شهنشاه جهان سلطان محمود خان غازی یی ‖ جهان طوردقچه تخت سلطنتده حق ایده ابقا
وجود پاکبازی روحدر بو جسم دنیایه ‖ ایدر آب حیات عدل ودادی عالمه اجرا
جهانه ذات پاکی ظل مولادر حقیقتده ‖ ضیای سایه سی افاقه نور شمسدر اما
اوشاهنشاه اورنگ عدالت کم زمانده ‖ یتشدی روضهٔ دولتده نیجه سرو مستثنا
چراغانیله دونسون روضهٔ دولت چراغانه ‖ اویارسون هر بری یوزبیک چراغی ایلیون احیا
نیجه سرو اولشه عادل دلک هر عبد مملوکی ‖ حمایت سایه سی بسط ایلمش بو عالمه حقا
جهان فیض نسیم عدل ایله برکلستان اولدی ‖ زلال لطف ودادی باغ کونی ایلدی اروا
زمانه عدنه دوندی فیض الطافیله بالجمله ‖ جهانه غبطه ایلرسه یری وار جنت مأوی
طوناندی باغ دولت سربسر غرس یمینیله ‖ برزندی صحن مملکت کلمن عدل ایله سرتاپا
یکیدن تازه لندی کهنه باغ کونه فرکلدی ‖ مزین اولدی عالم کلشن اول بهار آسا
نهالستان عدلی اکدرر عصرنده بو عالم ‖ خطالردن خطرلردن مصون ایده خداوندا
چراغی وار که بخش نور ایدر مهر جهانتابه ‖ وزیری واررکابنده یورر کیخسرو ودارا
بری بو جمله دن پاشای اسعد والی چرمن ‖ لوای عدلی اول قطر اوزره سایه بخشدر حالا
نه سایه عدل وداد وشرع وقانون چارر کنیله ‖ لوای چرمنه برحصن مأمن ایلمش پیدا
برابا برو لطف ودادنی وردزبان ایتمش ‖ رعایا دائماً خیر دعاسن ایلر استدعا
اودستور معظم داور داد ار ذیشانک ‖ الیشی امن احمدر کردشی آسایش دنیا
اویاندرسه جبابر زیر دستی خواب راحتدن ‖ تغافل قنده ترک ایلر حضور خوابنی حتی
فدای نقد راحت ابتغای راحت ملکت ‖ رضای رب عزتدر قتنده مقصد اقصا
همای همتی اوج حقیقت شاهبازیدر ‖ وجود دولتی قاف شریعت اوزره برعنقا

گران قیمت عجب لؤلؤ دراول لالای سلطانی
طریق مستقیم شرع و قانون اوزره در سیری
جلادت جسمنه حق بوکه ذاتی روح سلطانی
موفقدر وجوه خیر و بره جمله‌لی شک
همیشه پیشه‌سی لطف و کرم اندیشه‌سی احسان
نه لازم کان و بحر اتیانی تبیان سخاوتده
نه حاجت مهر و ماه ایرادینه تمثیل صفوتده
اگرچه آصفک برشهرتی قالمش وزارتده
کمالی لکنت انداز لسان قال وحال اولدی
کتوردی جوروحاله وصف ذاتی باغ مدحتده
او گلشنکم اوله فیض هویتدن گلی بویا
سوزاجسون آغزینک عهدیله امساک ایتمسون غنچه
قدوم عیده یکسر چشم و گوش اولمش گل و نرگس
چیقوب کرسی گلبنده قشیخ ایلمش بلبل
سوز آتمش دل اوزاتمش سوبسو ازهاره فسقیه
سر سرو ایرسه رفعتله سر پرمهر گردونه
خدیوا آصفاسن اول مشیر دادگرسن کم
سکا توغ و علم سیف و قلم کیم چار چاکردر
قصیده ایردی پایانه او دستور کرمکارک
جهان طوردقچه دولتله جلادتله عزیز اولسون
الهی عمر و اقبال ایله اسعد قیل مؤبد قیل
لسان غیبدن گوش ایلدم رفعت بو تاریخی

صداقت استقامتله دگر دنیا ومافیها
شروعی محکم فتوی سلوکی مسلکی تقوا
وزارت افطنه الحق وجود پاکیدر معنا
مقارندر اکا توفیق حق از جانب مولا
اکا بذل نعمدر مطلب مستلزم اعلا
کفی کان عطادر بذل وجودی موجهٔ دریا
دلی آیینه سیدر نیرینه مشرق و مجلا
سرای کونه حاشا گلمشدر بویله بر پاشا
نه ممکن وصف ذاتن کلک توصیف ایلیه احصا
غزلخوان اولدی شوق مدحتیله خامهٔ طرا
اولور بلبلدی اسرار بحث وحدتی گویا
بهار ایامی سوز هنگامیدر بیر امیدر زیرا
بزنمش صحن گلشن فرش اولمش بر پشل کمخا
حدیث عشقی ایلر عید گهده عالمه افشا
صوین بولسه ایدر هر جویباره حکمنی اجرا
وزیر اسعدک خاک درندن ایتمز استغنا
سدادصد فلکی تصدیق ایدر دنیا ومافیها
ایدرسن شرع و قانون عدل و دادک حکمنی ایفا
دعای دولتی ایفا قلنسون شمدی اجمالا
صدای عدل و دادی آسمانه ایلسون اعلا
خیام شرع و دین اولدقچه بو عالمده مستعلا
وزیر اسعدی چرمنده قیلدی پادشاه ابقا

❀ تاریخ دیکر برای ابقای وزیر پاشا ایله ❀ ۱۳٤۱

شاهنشه دوران شاه جهان محمود خان | ظل خدای مستعان حامی شرع احمدی
حقا که شاهنشاهدر شهر نجوم اول ماهدر | دنیایه ظل اللهدر نسل جلیل ارشدی
ایتمشدر آنی رب معین هم قطب وهم شاه گزین | اولدر امام مسلمین مؤمنلر اولاندر مقتدی
اول شاه فاروقی سرشت مقهور ایدر کفار زشت | قهر ایله تقدیری چوق کنشت معمور ایدوب هر معبدی
اعمال سیف نصر ایله مسلملکی آلدی قهر ایله | اشراب خمر زهر ایله بدمست ایدوب روم بدی
ذاتی جهان پیرایه سی کهف امان سایه سی | هر عبد خورشید پایه سی زین ایلمش بر مسندی
اول پادشاه بی نظیر مانند خورشید منیر | فیض ایلمش ایتمش وزیر هب چاکر جد بر جدی
از جمله بر مخلص قولی یمن ایله طوتمش برقولی | آسوده در صاغ وصولی عدل ولاندر مقصدی
اول عبد بر پیرامنی ایتمش لوامی پر منی | رحم وعدالت خرمنی لطف وحمایت مرصدی
صد غبطه زیر دستنه دست کرم پیوستنه | برزیر دستی اوستنه با تعدی ممدی
اول آصف عالی همم دستور اسکندر حشم | دارا دهش حاتم کرم کون ومکانک اجودی
یکتا سوار معرکات شهر تشعار عاطفت | فرد دیار منزلات میدان فضلک افردی
مملوکی جود ومکرمت محکومی لطف ومرحمت | نقد علوم ومعرفت میراث جد امجدی
اول داوری ایتمش خدا قانون عدله منتها | اوکرنسه کر آصف مزار سمن کورب نیک وبدی
چون مهر اول شمس هنر امثالی کر اوله قمر | ایتمز دریغ فیض فرا ویله براتمش ایزدی
اقرانی افلاطون ایسه هر علم ایله مشحون ایسه | معلومی کونا کون ایسه اوکرنسون آندن ابجدی
ایتسون خدا عیدین سعید لیل ونهارین قدر عید | وقتن مدید عمرین مزید بولسون سعود سرمدی
اول آصف روشن ضمیر عدا ایله قیلسون دهری سیر | ایتدکجه مهر مستنیر مقلوب لیل اسودی
ابقاسنه بی اشتباه رفعت دیدی تاریخ جاه | چرمنده قیلدی پادشاه ابقا وزیر اسعدی

مقبول شهدر حزم ایله اعمال خیره عزم ایله
رفعت بو حالی جزم ایله قطعا امیدی کسمدی
١٢٤١

❁ تاریخ دیکر برای ابقای والی مشار الیه ❁

مهر دولت ینه آفاقه ایدوب بسط ضیا | اولدی امید امل مشرقنه جلوه نما

دوندی

دوندی کردون ینه وفق دل مظلومه اوزره
درکه حقده مکر اولدی قبوله مقرون
عدل و داد ایله بو قطر اولدی ینه مالامال
فتح اولوب درکه فتاح کریم آفاقه
یری واردر بو عنایاته مقابل یکسر
شبهه سز قلب شهنشاه جهان ملهمدر
خسرو جم عظمت حضرت سلطان محمود
حالنی تجربه ایتمش افلاطون منشک
صو کبی معدلتیله او مسیحا عفت
ایدوب اول خطه یه بو وجهله رحم و شفقت
مظهر لطف سلیمان زمان اولدی ینه
فیض ابقاسی او مهر افق معدلتک
مخلص آل. تول ارشد اصحاب قبول
نور خورشید کرم درهٔ دریای همم
عقل کل رأی مشیرانه سن ایتمش مأخذ
شرف درکهنه مظهر اولان عبد کمین
ذره جه ایلیه مز میل اکا پو مهره
حاصل مرحمت وعدانه چرمن خرمن
ظلمت مجبره یه طالسه قلم وصفی ایچون
کاخ اقبالنه مهر و مه ایکی آویزه
حکم علمی سبق بخش فلاطون جهان
بیله در نظمنه نسبت اثرمر وارید
کلک معجز اثری سرمهٔ چشم خضرا

بولدی مطلوب دلی زمرهٔ ارباب رجا
فقرا زمره سنک ایلدیکی خیر دعا
قالمدی قلب برایاده کدورت اصلا
فقرانک دل مکسورینی جبر ایتدی خدا
سجدهٔ شکره قپانسه کیجه کوندز فقرا
اولدی چرمن بو وزیری ایله رشک دنیا
غوث اقطاب زمان پشت و پناه ضعفا
عدل و انصافنی کوش ایلیه رک صبح و مسا
چرمن وادرنه یی سربسر ایتمش احیا
ایتمش اول آصفک ابقاسنی رحم فقرا
لانهٔ قاف جلال اوستنه قوندی عنقا
چرسنی ایلدی مغبوط سپهر مینا
یعنی همنام رسول حضرت اسعد پاشا
صاحب سیف و قلم مالک ملک معنا
فیض قلبندن ایدر مهر منیر استضوا
رفعت شان ایله افلاکه ایدر استعلا
شبنمه ایلسه جزئیجه توجه فرضا
مزرع لطفن ایدر ادرنه خلقی مرعا
روضهٔ نظمه ایدر آب حیاسنی اجرا
خاکروب ره دروازه سی شهبال هما
فضلنک سینه کشا طالبی ابن سینا
وزن ایدن نثرینی اکلرنه دیمکدر انشا
لیقهٔ مجبره سی طرهٔ زلف حورا

حکم نطقی شسجر باغچهٔ سحر حلال
ذهن چالاکنه شاکرد اوله مز خواجه جهان
داخل مسیر به حفظی اولان یلش ضعیف
محرز محفظهٔ صونی اولان پنبهٔ صاف
تودهٔ ریکه دونر صرصر قهر یله جبال
نیجه تمکین و قاری ایله همسنک اوله کوه
غرق اولوب قلزم قهر شهه فرعونیلر
بر ثبات ایتدیکه احصا ایده مز بیکمده برین
ضیف دیوانه سلیمان کبی ایتدی دیوان
اوقیدوب امر شهنشاه جهانی علنا
دیدیکم دینمز که پادشاهی امر ایتمش
اشته شمس عظمت سایهٔ رب عزت
قالدیروب مفسدتی بیخنی کسمش بغییک
باطروب یکیچریانی یم قهره غضبی
همتی ظاهر ایدوب سر غزای اکبر
طاشلیوب طوب و قفنک ایله اومردودلری
ایتمش اول شرذمه یی وزر خروج سلطان
لعنت ایتمش اول کروهیله معاونلرینه
فرضدر مؤمن اولان آدمه بو کار خطیر
زینهار ایتمک اومکروهلره میل ورکون
لاشهٔ ایت کبی مردار درا ول خنزیرلر
قلب و قالبله تباعد اولنه انلردن
دین خائنلری دشمن ایله آل برلک ایدوب

ملک کلکی دیدیلر مملکت جابلسا
طبع سحبان پسندینه طفیلی اعشا
رمهٔ کرک ستمکاری ایدرزرعی وچرا
ایلسه ناره تعلق ایدر البت اطفا
طوپیه مطوتنک هیبتنه ارض وسما
لنکر صبر و ثباتینه اخفدر غبرا
اولیجق غوطه خور قعر یم بطش خدا
ید بیضای قلم ایلر بیبک بیل املا
کلدی ارباب شقا جمله سی پیر و برنا
ایلدی جمله یه مضمون منیفن افشا
جان قولاغیله ایشتسون بونی اعلا ادنا
خان محمود صفت امر ایدر ایله ک اصغا
حکم شرعیله ایدوب فتنه اوجاغن اطفا
ایلمش لاشه لرین ماهی دریایه غدا
ایتمش اهل فتنه نار جحیمی مأوا
ایتمش ابلیس کبی جمله سنی رجمه سزا
دیو مطرود کبی ایکی جهانده رسوا
هله بو حکمی ایدک کوش جهانه القا
امر یدر ظل خدانک بو ارادت زیرا
اولمه یک لوث خباثت ایله دامن آلا
اکا یاقلاشمیه هر مؤمن ایده استبرا
مسلمان اولانه بونلردر اشد اعدا
متجبر ایدی بو دولت ودین بیضا

شمهدی بر عسکر منصور یازار شاه جهان
ایتمدی ایتدیکن اهل فتنتک دشمن دین
قاج نفر پادشهی شدرله اول خائنلر
هله مرحوم سلیم خان شهیدک ایجیسی
انلر اولدقچه یم رحمت مولایه غریق
هر طرفدن یوز ویوب مملکت اسلامه عدو
فرض عین اولمشیدی ملت اسلامه جهاد
قالمامشدی اثر غیرت دین عسکرده
جملنک دادین الوب سیف ایله دادار جهان
غیرت الله ظهور ایلدی حمد الله
سزنه دیر سز بو ارادات شهنشاهی یه
پادشهلرده قلج نعمت ایله تو أمدر
وزرا داخی بو احکامه مرخصلر در
اهل دیوانی اغریا صدی خطاب هیبت
اولیجق چین جبینی ایله جبهی ثابت
نیم جان ایله خلاص اولدی هله مجلسدن
قبطی ایمانی کبی شبهه لو ایمانلرینی
هبا و مجلسده بلندیسه ده صدق ایله نفاق
ایلدی جمله یه یکسان اولهرق لطف عمیم
ایلدی لطف حکیمانه که اصلاح اوله لر
صاندی روبه نشان نصحنی خواب خرکوش
بیلیجک کیجه کلاه اوله جغن اهل فتن
سوری کیتمشلر ایکن مزبلهٔ اعماله

ایتمک ایچون علم دین مبینی اعلا
کورمدی کافر الندهٔ اسرا بو یله جزا
ایتدیلر ظلمله الحاق کروه شهدا
عالمی غرق سرشک ایتمشیدی سرتاپا
عمر نوح ایله حق شاه جهانداره عطا
متضجر ایدی هر وجهله ارباب نهما
نیجه اقطاره ایدوب دشمن دین استیلا
دوابتی غارته برآلت ایدی امر غزا
کچمش اول زمرهنک اعناقنه اغلال بلا
دینمنه ذواتنه خائن اولان بولدی جزا
طوغریسی سدهٔ اعلایه اولنسون انها
ایکی مینکده اولور حکمی برنده اجرا
لطف وقهرک ایدرز زبرده حکمن ایفا
مورلر اولدی سلیمانه مخاطب کویا
نفی ایله بولدی جزا اول امرده ملا
سر تسلیم نفاقی اوزاداب اهل ریا
اورمدی یوزلرینه بلسه ده حلما لطفا
صدق سیرتله دینلر دخی معطاعا
یازدی هر بیرلیسنه منزلت وقدر علا
بلمدی رحمت والطفی اوخنا زیرا اما
رمدبغی وفتن کوزلرین ایتمش اعما
ایتدیلر مغدرتی زیر کلیمه اخفا
ایتدیلر جیفه کبی بینه تعفن پیدا

قباروب قولتوغی اباب شرورفتنک
مرض سار یه اخلاصی ایله رد اولنوب
طوپیلوب فتنه لری ظاهر اولوب حیله لری
چونکه کفران نعم اولدیلر آخر چکدی
مرحمت معدنیدر گرچه اوداد ارکریم
باخصوص شرذمهٔ بغی و ضلال وافساد
آب تیغی یودی پاک ایلدی لوث بغی
صیقل سیف ایله برمرتبه صاف ایلدیکم
فیض تدبیری ایله کلشنه دوندی چرمن
فتنه بیراغن ایدوب همت شهله منکوس
جیش منصوره یی تحریره شروع ایلیجک
وارمدین اوج مهه تعلیم وتعلملری هم
اویله برجیش که اثنای تعلمده اولور
حربه لر سیخ جکرگاه تباه دشمن
دود تعلیملری سنبل نصرتدن اثر
دانه لرخال رخ وکردن محبوب ظفر
اکدیر آتش یکبار توپ طابوری
براشارتله ایدریوزبیکی بردن حرکت
عرصهٔ رزم سمندرلریدر هاونلر
برپیاده نفری سام سواره غالب
هرسواریسی برر شاخ درخت هیبت
دشمنک قاره کوتی اولمیه می اول عسکر
بوکا تدبیر دینلر بوکرامتدر بو

بولوشوب چاتلمه دردنده ایکن مثل وبا
خانمانسوز اوله رق کندولره ویردی فنا
دوشدی بطلانه همان وقف کلیسا آسا
نعمت پادشهی کوزلرینه میل عما
فرقهٔ مغدرته سطوتیدر تیغ قضا
قلیجندن عدمه جان اتهرق بولدی رها
قومدی اورنده خبث مفاسد قطعا
ایتدی اول بلده بی برآیینهٔ صاف نما
ایده شمدنکرو کلگشت مصلایه صلا
دین ودولت علمن ایتدی یک اعلی اعلا
ایکی ترتیبنه برآیده ویروب زیب وبها
فن حربیه سی تحسین ایله بولدی امضا
ظلمت دود تفنکیله عدو نابینا
ضرب چقماغی طبانجه زن رو ی اعدا
آتش طوبلری لالهٔ کلزار وغا
دودباروت سیه وسمهٔ ابروی غزا
رجم شیطان عدو رسم شهابی مثلا
هب ملائک کبی منقاد صحابی سیما
اوت صاچاردشمن دین اوستنه چون آژدرها
اوکرددرستمه هر اتلوسی فن هیجا
سونکیلر سوریدر اماکه قتی مستثنا
سایه بسط ایتمشیکن باشلرینه ظل خدا
نظم بلدان وجیوش ایمهل قهراعدا

پادشاه اوغورینه بویله کرکدر غیرت
استقامتده صداقتده شجاعتده فرید
راحت عالم ایچون راحت نفسی تارک
کورممش مثلنی بو وقته قدر چشم جهان
رأینک واله و شیداسی روان آصف
کمسه یاد ایتمیه من بعد نظام الملکی
رأی همخوابه دوشیزهٔ فوز و توفیق
شمس ادراکنه نسبت ایله خورشید ذره
زمهریر فتنه‌نک سورتی انجامه ایروب
لطف خلاق جهان ظاهر ایدوب خلق جدید
کون کبی ظاهر اولوب معجزهٔ پیغمبر
ایلدی شاه جهان دولت و دینی تجدید
رفع ایدوب بدعتی کسدی کوکنی زندقه‌نک
بتی صندی سیونوب فسقی چراغی رفضنک
قال و حال اهلی بوشکرانه ایله نطقه کلوب
شوق ایله صو یوریدی خشک نهال قلمه
چمن اقلیمنه سوسن اولیجق میرلوا
کلدی سنبل کبی کوک قندیل اولوب نرکس مست
لاله وش آلسون اله نوش اوله زرین قدحی
دون کبی بلبله بر خیلی آچلش غنچه
رخنه باغری یانق لاله قزل دیوانه
برسهی سروقده لاله کبی دوشدی کوکل
داور اداکر ادر معالی صدفا
اشته دین خدمتنی بویله ایدرلر ایفا
کلممش کلمه حاشا که مثالی پاشا
دین و دولت بولنه ما ملک و جان فدا
ایتمش صیتی کبی دبدبه دنیا اصغا
حکم تدبیری دخی منشی رأی دارا
سلف احوالنی ایتدیردی جهانه انشا
حکمی آبستن الطاف جناب مولا
قطره اولمز یم عرفانه یانده دریا
ویردی نیسان فیوضات خداکونه نما
طرفة العیندن خلق ایتدی یکی بر دنیا
طوتدی آفاقی تموز دولت دین سحا
خدمت دینی ادا ایلدی بروفق رضا
قومدی نکیهٔ الحادده شیخ و بابا
صحرادی اوستنه ارباب ضلالک اسما
پادشاه ادعیه سن وردایده لم صبح و مسا
اولدی کلزار تغزلده ینه نغمه سرا
ویردی بوزغون چکوب اردوسنی جند سرما
نعرهٔ دی ایله بزم چمنه دیکدی عصا
ایتمسون اول غنچه دهن عشق اوله هرکیجه صفا
کله فس کجدی مکر دکار ایمش بادصبا
اول جوان پرچمی مجنونی مکر کم لیلا
پست اولور رفعت بالاسنه نسبت طوبا
اسی محیط کرما مهر ضیا ماه لقا

دولت و سلطنت و شوکت و اقبال ایله — پادشاهه سنی بخش ایلیه هم شاهی سکا
مدایدوب کوکبهٔ شوکتنک سایه سنی — اهل ایمانه ملاذ ایلیه مولا ابدا
نور خورشید فیوضاتی ایله ذاتکیده — اسعد برج رضاسنده ایده نجم هدا
سنی مدح ایلیه جک بنده نه دل وارنه اغز — دهن ذره یه خورشیدی اولورمی گنجا
سویلمدن بو قولکی یینه سنک لطفکدر — فیض مدحکده زایدن طبع خموشی گویا
غرق ایدوب قطرهٔ دائم یم فضل و کرمک — ایتدی لطفک صدف نطقمی دریکتا
شاهد عادل وصفک ایله بولمزمی ثبوت — شاعریته قولک داخی ایدر رسم دعوا
پاکی طبعمه ییتمزمی قصیده م حجت — اولسه امضای قبولکله خدیوا ممضا
خاکپایکده نه حاجت که هرم مدح ایده یم — اشته میدان سخن سنجی شعر و انشا
ذره ایسه مده قولک مظهر خورشیدم کیم — سوزیمک مطلعیدر تربیتک دستورا
بندر طبعکه کلمشدی قریحه م عریان — اکا سن شعر و هنر خلعتک ایتدک اکسا
خلعت تربیتکله کوکه ایردی باشم — فلک اطلسه ایتسم یری وار طور و ادا
حاله قدر که کیدم بو قولک سایه کده — قامت خدمه نسبتله دو بالا والا
باب عدلکده بنی کاتب دیوان ایتدک — رفعتم رتبهٔ برجیسدن اولدی بالا
لطف و احسانکه بو مجبه تهوب محو اولدم — ایلدک بن قولکی طوغریسی غرق آلا
پاک اوزاتدک سوزی کس باشله دعایه رفعت — اویله درطور ادب مسلک دأب ادبا
ایده منصور لواذاتنی رب ناصر — طوب مهریله بوزلدقچه جنود ظلما
کلدی بر بیت تمام ایله ایکی تام تاریخ — ایدر ابقاسنی اول آصف عهدک ایما

۱۲٤۲	والیٔ چرمنده شاهمز ایتدی ابقا نیز باین ادرنه ابقاشده اسعد پاشا	۱۲٤۲

❀ تاریخ زیبا برای لوحهٔ مشار الیه اسعد پاشا ❀

لوحش الله زهی لوحهٔ لوحی اسما — بارک الله خوش خط لطیف و رعنا
فاسی مفتاح فتوحات و فروجد ربی شنک — قلب قرآنی ایدرسن ایله باسمی ایما

کانی

کانی برکات اوبر نعمت کافیدر کم
جمع اولوب لفظ جلال ایله فیوضات جمال
صورت هیئات مجموعه سی قاف جبروت
سر جبریل میدر زلفه لری افنده
نقطه لر مزرعهٔ زهد و توکل تخمی
عقله صغماز کلمات احدیتدر بو
اوسعادتلی قلم کارینی التون ایتمش
عجبا فنقی انامل اکا فیض ایتمشدر
هله برشمس معارف اثریدر بو اثر
بولمش آثاری مه نوکبی شهرت رفعت

ایتمده عالمه آلاسی کفایت ایفا
فیض ایدر صدق وصفا خیلنه انوار کفا
دامننی لانه ایدن اهل توکل عنقا
سینه لوح محفوظه سی ایتمش مأوا
زرقی اصحاب تقا اندن ایدر استیفا
وار بطوننده بلنمز نیجه رعنا معنا
فسیکفیکهم الله ایله اولمش کویا
رخ خورشیده خدا فیضنی ایتمش املا
آسمان هنری قپلامش انوار ضیا
فیضنی ایلیه حق لوح جهانده ابقا

کورن ارباب معارف دیه ماشاء الله
یازدی بولوحه یی هم خامهٔ اسعد پاشا ١٢٣٦

❀ تاریخ صدارت ❀

مطلع مهر کرم منبع انهار همم
حیدر وقت وزمان یعنی علی پاشاکم
صدر فرخنده قدمکم دینیلور شاننده
قیلدی آسوده جهان کلشنن ابر لطفی
ایلیوب ذاتنی ممتاز عنایت قیلدی
صدر عزتده اولوب دولت واقبال ایله صاغ

آصف جودعلم داد کر خلق جهان
ویردی تشریفی ایله صدره کلوب رونق وشان
هر برانکشتنه برمهر صداوت شایان
اولدی شاداب بنه باغچهٔ امن وامان
مهربن اول آصف ذیشانه سلیمان زمان
ایده توفیقنه همواره موفق یزدان

مژده برله دیدی تاریخ قدومن رفعت
صدره کلدی علی پاشای وفیر الاحسان ١٢٥٣

❀ تاریخ وزارت مصطفی پاشا ❀

کوزی آیدین سپهرک پیردهرک چشمی روشنکم
قریرا اولدی آچلدی تیرکی دیدهٔ دنیا

وزارت باغنه چون نخل دولت سایه بخش اولدی ‌ ‌ انانمك آب رویی بروز بر معدلت پیرا

جهان مهر عالمتاب عدلی شعله پاش اولدی ‌ ‌ طلوع ایتدکده روشن اختر بختی قمر آسا

چراغ شاه عالم مصطفی پاشا که ذاتیدر ‌ ‌ معین شرع انور پاسبان ملت بیضا

سر بوستانیان ادرنه ایکن شه عالم ‌ ‌ آنی ممتاز قیلدی دفعة اوج توغ ایدوب اعطا

فروغ مهر توغی شعله صالدی اوج اقباله ‌ ‌ لموع کوکب اجلالی اولدی ماهدن اجلا

امیر لطفیدر ارباب عرفان و معارف هب ‌ ‌ کمند اولمش عقال جودی پای دانشه گویا

اگر بر قطره فیض ایلرسه ابر وصف حلمندن ‌ ‌ ایدردی آب خضر آسا روان آصفی احیا

شکست اولمق نه ممکن شیشهٔ خاطر زماننده ‌ ‌ مگر کم مست مخمور غمك دستنده کی مینا

پریشان خاطر اولمش یوق زماننده اوداراك ‌ ‌ دو گلسه نفخهٔ باد صبادن طرهٔ طرا

صراحی می ایلمنامی و دفندن غیری عهدنده ‌ ‌ نه آغلر زار ایدر مینه دوکر قالمشدرر اصلا

کمینه بر شراره دوششه نعل اسب قهرندن ‌ ‌ ایدر عظم رمیم قهرمانی آتشه القا

حسام عدلی عرق بغیی بر طرز اوزره کسمشکم ‌ ‌ جهان اهلی میاننده عداوت قویامش قطعا

رجای آب لطفیله هراس نار قهرندن ‌ ‌ میان آب و آتش اولدی طغیان اهلنه مأوا

قچارسه وحش و سبع ایله یدنجی قلهٔ قافه ‌ ‌ شکار شاهباز قهر ایدر اولسه دخی عنقا

دعای خیرله رفعت دیدم تاریخ اقبالن
وزیر اولدی مبارک قبله هادی مصطفی پاشا
١٢٣٥

تاریخ جامع محمد پاشا در محروسهٔ سلستره

حبذا جامع پر فیض سما تیما ‌ ‌ نعم ذا معبد پر نور لطافت پیما

بیت معمور دیسم رسمنه بی شك لایق ‌ ‌ طرحنه کعبهٔ عباد دینور ایسه سزا

قبه سن کنبد گردون ایله همسر دیرایدم ‌ ‌ اولمش افضال عبادات ایلدیك قات اعلا

کهکشان هر کمر قوسنه رشك ایتمزمی ‌ ‌ مهر و مه شعلهٔ قندیلنه اولمش شیدا

آسمان عقد ثریایی ایدوب دستاویز ‌ ‌ یعنی آویزه ایچون ایلمك استر اهدا

قلب عاشق کبی ویران و خراب اولمشیکن ‌ ‌ عهد شاهنشه عدلیده بولوب زیب و بها

برغلاطون منشس داورك اقدامى ايله — اولدى عمرانى بنه اسكيدن اعلا والا
نيجه داوركه آكا جانب ربانيدن — عون وتوفيق ايله تأييد قلنمش اعطا
حفظ ورحم فقرا مرحمت خلق الله — قهر اعداى وغا اولمش آكا اوخدا
وقت يوق مدحنى اطرايه او آصف شانك — سوزى كس ايله دعا رسمنى اى خامه ادا
حاصلى ذات شريفن نيجه قابل توصيف — بو يله خير اهلى وزير وار ايسه بو وقته صلا
معبد كونده بش وقته اصحاب صلوة — قائم اولدقجه اوله نام نيكوسى ابقا
تام جوهر ايكى تاريخنى رفعت سنده — ايله بر بيت دلارا ايله ثبت واملا

اولدى معموره تملدن بو علملى جامع
جامع ناهج الافضال محمد پاشا ١٢٣٨

❀ تاريخ موقتخانه در محروسهٔ ادرنه ❀

قيام ساعته دك شاه وقتى حق ايده باقى — چالار ساعت كبى چرخنه قويدى دورى اقعده
دكل ساعت دقيقه فوتن ايتمز عدلن اجراده — دعاى خيرى واجبدر مساجدده جوامعده
اسدبر جنده نور ارتفاع شمس سطوتدن — كور اولدى عقرب آساده شمنانى هر مواقعده
وزير اسعدى مخلص اودستور كرمور كم — بو والاخيرى يا پدى سايه سنده بو يله موقعده
او ويردى ادرنه شهرنده عدل ساعه احكامن — اوقونسون وردشكرى هر معابدده صوامعده
الهى كورمسون كسف وزوالى مهر اقبالى — شرف منزلده سير ايتسون سعادتلو مطالعده
يرى وار دربيورسه بانئ ذيشانى بولفظى — موقتخانه م اولسون صيت تاريخى مسامعده

كهر سنجانه صوردم ديديلر رفعت بودر تاريخ
يكى نازك موقتخانه در بواسكى جامعده ١٢٤٢

❀ تاريخ سبيل در محروسهٔ ادرنه ❀

شهنشاه جهان محمود خانك جوى احسانى — زلال فيض آسا كائناتى ايلدى مالى
طاشوب درياى عدلى كائناتى ايلدى سيراب — دعاسن صو كبى هر موده عالم اولدى هب تالى
فقط ذى روح صمنه اول شهنشك خير دعاسنده — كيجه كوندز رواندر بو سبيلك لهجهٔ حالى

چراغ مخلصی اسعد وزیری والی چرمن … دعای پادشه اجرا ایدر اقصای آمالی
بونی اول داخی یاپمش ایدی بو دفعه بالتکرار … سبیل ایتدی ینه احیاسی ایچون صوکبی مالی
صولر آقوب دکزلر طالغه لنده قچه اوداد ارک … عزیزایت آب وش ذاتن الهی قدرینی عالی

چیقوب بر هاتف اشراب ایلدی رفعت بو تاریخی
سر اخجانه سبیل پاکنی یاپدی ینه والی

❀ تاریخ سبیل دیکر در محروسهٔ ادرنه ❀

شاه محمود شیمک آب حیات عدلی … سو بسو ایلدی اقطار جهانی احیا
سلک سبیل کرم و عاطفت واحسانی … صوکبی ایتمده درباغ جهانی اروا
جسد عالمه هب روح رواندر لطفی … آب تاب المده در معد اتندن اشیا
بندهٔ مخلصی بالفعل چراغ خاصی … آب روی وزرا حضرت اسعد پاشا
بات بازاری سبیلی ایکی کز یاتمشیکن … ایتدی اولکیدن اعلی ایکی دفعه انشا
او مشیرک بو مبرات و مثوبات ایله هب … مطلبی پادشه عالم ایچون جلب دعا
عمر و اقبال شهنشاه جهانی یارب … موج دریا کبی ایت لایعد و لایحصی
ما، توفیقک ایله جوی رضای شاهی … عین تدبیرینه اول آصفک ایله اجرا
چیقدی بر مصرع جوهر ایله رفعت تاریخ … تام تاریخ اولور مصرع ثانیده آکا

ایتدی شمدی بو سبیلی ینه تجدید وزیر
لطفی بو شهره سبیل ایلدی اسعد پاشا ١٢٤٣

❀ تاریخ عمارت در محروسهٔ قواله ❀

الحاج محمد علی پاشا که وجودین … ایتمش کرم و خیره سبب حضرت مولا
معمورهٔ مصر اولمشیدی ظلمله ویران … والی اوله لی ایلدی اعمار سراپا
مضیاف زماندر او ولی النعمک هب … احسانینه سیر اولدی عموم اوزره برایا
بر مدرسه یاپدی صلهٔ رحم ایچون اول … اولدی قواله چونکه علوم اهلنه مأوا
طالبلره هر روز قیلوب قصد ضیافت … بر بیت عمارت دخی قیلدی یکی انشا

دروازه‌سی آمدشد آلای نعمدن
بالشکر قدوم النعمی ایتمده ایما

هر بر کمری طعنه‌زن کاه کشاندر
هر قبه‌سی نه کنبد گردون ایله همپا

فرش اوله زمیننده سزا اطلسی چرخک
سقفنده آچلسه یراشور نظم ثریا

مهرومه ایکی قندوله‌سی دیر سم یری واردر
ایتمش کوکه بو مقسم ارزاقدن اعطا

قبیل ذات کریمن انک اجلال ایله یارب
معموره دولتده سعادت ایله ابقا

دائم اوله اقبال ایله اولدقچه بو عالم
باقی اوله طوردقچه بو نه قبهٔ مینا

تاریخنی یازدقده امینی قولی رفعت
ایتدی ایکی تاریخ بو بر بیت ایله املا

۱۲۳۶	جهد یله علوم اهلنه یاپدردی عمارت	
۱۲۳۶	بسط ایتدی سماطن علمایه علی پاشا	۱۲۳۶

❀ تاریخ مکتب در قواله ❀

غازی الحاج محمد علی پاشای کریم
خدمت علمه ایدوب صدقله حصر مطالب

یاپدی بر مکتب زیبا قواله بلده‌سنه
ایتدی اطفاله مهیا کرمندن مأدب

ال آچوب رحله کبی خیر دعایه صبیان
اوقوسونلر سبق علم و هنر درس ادب

نائل اجر و ثواب ایت عدد علمکجه
اب و جدین اوکرمکار جهانک یارب

سینر ایله شرح اوله صدر علم اقبالی
یازیله رایت اجلالنه فانصب فارغب

القدن یایه وارنجه بحساب ابجد
منطقنه ضرب ایله بیک کره‌ده محصولی هب

عشر معشار اولوب حاصل اقبالندن
دولت عمریده بو جمله‌دن اولسون مضرب

	رفعتا باشمله القدن اوقیوب تاریخن
۱۲۳۶	مقسم علم و ادب اولدی بو رعنا مکتب

❀ تاریخ هنطو ❀

داراحشم سلطان محمود خان اول ظل خدا
خورشید عدلی منزل دولتده اولسون پرضیا

مهر فلک پای سمندندن چیقان بر نعلدر
دوارهٔ گردونه‌سی ماه منیر اولسه روا

❀ دیکر تاریخ هنطو ❀

زهی کردونهٔ راحت فزا و خوش صفا پیما … بوکا صد آفرین ایلرسه کر طبع سلیم برجا

یازار تاریخنی بو جمله کلک تر رفعت
مبارکباد مبارکباد عجب کردونهٔ رعنا

تاریخ چشمه

حالیا بو چشمهٔ فرحت فزای تشنه جو … جست جو ایلرده حق تشنه کانن سو بسو
سینه صاف اولمش طوروب هر کوردیکینه دلده کر … ایتمده عطشان راه حقه بذل آب رو
حق یولینه صو کبی سیم و زری ایدوب روان … ایلدی بنیاد دینی همت ایدوب بر نیک خو
یعنی کم سلیمکرای سلطان او فرخنده شیم … صو کبی اولوب عزیز اوله خدا مقبولی او

چیقدی اوچلر همتیله رفعتا تاریخنه
فی سبیل الله ما آل ایچ هنیئاً اشته صو

تاریخ دیکر ضربخانهٔ عامره

محمودخانی یارب قیل یسریله موفق … حکمنده اوله مطلق یمن یسار سکه
سلطان بحر و بر در خاقان جم سیر در … اشته بو بر اثردر ایتدی جوار سکه
شهلر غلامی اولمش رام مرامی اولمش … نام بنامی اولمش زیب عذار سکه
هموار کار و باری اعماری دردیاری … اولمش همیشه کاری بذل و نثار سکه
حق عمرین ایده مزداد اعداسی اوله برباد … کور اوله چشم حساد چون کیمیا رسکه
مدح شه کرامی التون ایدر کلامی … قیلدی بو نظم خامی هم اعتبار سکه
بیات تمام برله یازلدی ایکی تاریخ … بولدی بو شعر دلکور رفعت عیار سکه

عدلی نقودی بولسون دائم رواج قیمت
محمودخان یاپدی سعد ایله دار سکه

تاریخ کوپری

ناظر ضربخانه ابراهیم افندی حضرتی … فیض آلور اکسیر جودندن همیشه کیمیا
فی سبیل الله طریق خیره بر یول آچدیکم … کیم طریق مستقیم استرسه اتسون اقتفا

بریولنده

بر یولنده خیره توفیق ایتدی مولا ذاتنی
رهروان راه بره اولدی حقا پیشوا

سالکان شاهراه لطف واحسانه بو یول
طوغریسی کسدرمه یولدن اولدی سوزیوق رهنما

برطریق ایله موفق اولدی بو خیراته کم
جمله ابنای سبیلی ایتدی احیا کو بیبا

اویله برصعب المرور ایدی قطرچی کوپریسی
عاجز اولمشدی کذردن اشهب بادصبا

یامدحه چاییرینه بریول دوشن ثور ضعیف
ایلر ایدی زندکانیسین چراکاهه فدا

یول کسلمش دی حرامیدن کذر مشکل ایدی
بذل ایدوب مال حلالی عالمی ایتدی رها

حق قبول ایدوب بو احسانی ایده احسانلر
لایق شان الوهیت ایده حسن جزا

هب کچن انسان وحیوانک عدد خطوه سی
عمر واقبالن زیاد ایده جناب کبریا

اوچ تمام تاریخ یاز رفعت سن اول خیراتکم
عابرینه بریول آچدی مادرین ایلر دعا

قالدیرم بنیاد ایدوب صارم افندی کوپری هم
یوللر اوزره ایتدی جاری جودآیین جابجا

❀ تاریخ قوناق ❀

یارب نجیب افندیی لطفکله ایله شاد
فیض عنایتکله اوله شاد وبرمراد

اولسون دراعانه وامدادی دائما
ارباب التجای مرادات ایچون کشاد

باب کرم مآبنی ایت ملتجای ناس
ذات عطا صفاتنی قیل ملجأ عباد

مفتوح اولوب افاضهٔ حق خاندانه
توفیق فیض ضم اوله بی کسر وبی نفاد

کالای اعتبارینه یارب رواج ویر
بازار شان وشهرتنه ایرمیه کساد

بو مسکن سعادتی ایت بیت بر وخیر
الای فیض وفضلی اوله کون بکون زیاد

دروازه سنده عز وعلا پاسبان اولوب
هرمصرعنده سعد شرف اوله مستفاد

دهلیزنی صف فیض وفلاحه مطاف اوله
سرصدری جاه ودولت واقباله مستناد

اولاد پاکزادن الهی مصون قیل
توفیق ولطف وموهبتکله ویروب رشاد

جوی روان فیضنک ایله اول فدانلری
هردم سرای دهرده ایت کل کبی کشاد

دائم نسیم لطفک ایله اهتزاز ویر
ویرمه خزان اوکلشنه اسدرمه تندباد

بر بیت جوهرین ایکی مصرعله اولدی رفعتا || تاریخ بیتی ایله دعا ایله مستزاد

حاجی نجیب افندی بو بهجت سرایده
اقبال وعز ایله نیجه ییل مستدام باد

❀ تاریخ خانه ❀

راسم افندیکم سزا ذاتن دیسم در نجف
ایتسون درونده اقامت عز وهم اقبال ایله

ایتدی تملک بر سرا کم ذاتنه اوله صدف
اولدقجه دائم بو سرای دهر معمور الطرف

رفعت یاز اول دولت سرایه سنده بر تاریخ تام
مأوی اولوب راسم افندیله بوا و بولدی شرف

❀ تاریخ منصب ❀

شهنشاه جهانک فیض واحسان وعطاسیله
سرسرهنکی دیوانه زینت ویردی تشریفی
سرا ثردان هر امر خطیر ملت وملکت
نظیرین کورممشدر مسندی دیرسم یری واردر
اید رهر مستحقک حکم استحقاقنی اجرا
الهی فیض وتوفیقک قرین ورهنماسی قیل

صعود سلم اقبال واجلال ایتدی طاهر بک
اوفرمانرانی قانون سلطانی یه قادر بک
رموز شرعه واقف حکمت قانونه ماهر بک
اکرچه کلدی اول جاه بلنده خیلی فاخر بک
ستمکارانه قاهر خیل مظلومانه ناصر بک
اوله جاه امارت اوزره اقبال ایله آمر بک

بشارت برله بنده سویلدم تاریخنی رفعت
مبارک باد چاوشباشی اولدی مژده طاهر بک

❀ تاریخ خواجه‌لق ❀

حضرت عارف افندی زاده عثمان بک که حق
خواجه‌لق احسان اولنمش فیض اکوب بولمش شرف
قلزم الطاف شه حقنده اولمش موجخیز
قدروشانی سایه شاهیده بولمش ارتقا
دولت واقبال نافعله جهانده صاغ اولوب

ایلیه قدرین رفیع وعمر واقبالن مزید
نائل اولمش رتبه والایه اول ذات رشید
ساحل آمالنه فیض ایلمش فوز مدید
کون بکون تاییرایده اقبالنی رب مجید
سایه الطافنده اولسون بندکانی مستفید

اصل و فرعین ایلیوب مولا خطالردن مصون
ایتدیکیچون فیض واقبالی دعاسن التزام
جمله احسان ایده فیض ابد عمر مدید
خرم اولدم کو شمه واصل اولنجه بو نوید

بنده رفعت سویلدم جوهر کبی تاریخنی
خواجه اولدی یمن ایله عثمان بک اوله سعید

❀ تاریخ ولادت ❀

بوالکرم کان همم حضرت اسعد پاشا
ذاتنی مصدر خیر ایلیه دائم مولا
آب مشفق کبیدر عالمه عدل و دادی
ایلدی مرحمتی مادر عصری حبلی
شیمی کان کهر اسیمر احمد رکیم
دائم اطفال عدالت اولوراندن پیدا
عنصر پاکی ایله پنج حواسی ظاهر
زادهٔ معدلته اولسه سزا نه آبا
کود کان شفقت دایه سید رمعدلتی
عاطفت حجر کنارنده بولور نشو و نما
کلمده امن و امان عالمه توأم توأم
بویله برقتلو زمان کورمش ام دنیا
اشته اول آصف داداور بهرام رامه
شمدی برخیر خلف ایلدی احسان خدا
نه خلف محض شرف اوج اصالت مهری
ویردی آفاقه طلوعی کنشی نور وضیا
طلعتن کوش ایدیجک لرزه یه دوشدی یکسر
شیر غران و غابر دیلنک هیجا
یاوری شاهیندر آکنده ایدک بستر ینه
پر طاووس و هما ریشهٔ بال عنقا
تاری انفاس ملک پودی دم کروبی
کاله بافان قدس فسیح ایله برطوب والا
دست و پایینه قماط ایلمه لر لایقدر
خانه زاد کرمادر اوکل باغ بها
مهروش طلعت ایدنجه افق صلبندن
جان قولاغینه ایرشدی خبر یابشری
خیر مقدم دیه رک اغزیمه کلدی جانم
جان بولوب دهره یکی کلمشه دوندم کویا
بومسرت ایله بررتبه قباردم شیشدم
طار کلدی تن محبوریمه مهد دنیا
درعقب خامه بدست اولدی دل مسرورم
مولد پاکنه کویا ایده تاریخ انشا
آه صدآه که ناسازی بخت واروک
نام پاکین بکابلدرمدی صد واویلا
اهل تاریخه بهر حال ایدردم سبقت
بعد صورسه ایله مهجور بولندم حیفا

چونکه تاریخ ولادتده بولندم معذور / ایده‌یم باری دعا سیله قصیده املا

مقدم پاکنی خیر وشرف ایله یارب / مجد واقبال اوله اول کوهره دایه لالا

پدر پاکنک کهر نیجه برادرلر ایله / ایده توغ وعلم عدلی جهانده اعلا

خاندانی کونشی کورمیه برآن زوال / طفل مهر ومه اولدقچه محل مهد سما

جوهرو تام ایکی مصراعله رفعت کوله سی / ایتدی بر بیتده املا ایکی تاریخ دعا

طالعن سعد ایده بو نخل سعیدک بزه حق
کوروب ابناسنی هم شاد اوله اسعد پاشا

❀ تتمهٔ تاریخ مذکور ❀

خواجکان روحلرندن ایدرک استمداد / مولد پاکنه تاریخ ایدرکن بوکدا

دیدیلر کم خواجه احرار ایله همنام اولدی / اوله اسرار عزیزان ایله همفیض ونما

چار تاریخ دعا سیله ولادت رفعت / بو ایکی بیت تمام ایچره اولندی ایما

همره رهبر احرار عبید الله بک / ایلیه خواجه عبید سرینه نائل مولا

ناسب الخیر سمیا بعبید الله بک
انبت الله نبات الحسن احسانا

❀ ذیل تاریخ مزبور ❀

کشف نامنده رجوع ایلدم اهل اللهه / روح بیرام ولی سریمه ایتدی القا

دیدیکم قطب ایاشی ایله همنام اولدی / جمله احوالنه هم اوله ولی اولا

فیض انفاس عزیزان ایله دوشدی بر بیت / رفعتک قلبنه ایتدی ایکی تاریخ املا

عالمه ویردی شرف طلعت بن یامن بک
ایره اعقابنه شادی بوله اسعد پاشا

❀ تاریخ ولادت در لیلهٔ قدر ❀

حضرت راسم افندی یه خدای ذو المنن / چشم روشن بیننه ویرمش جلای باصره

شمعی برخیر الخلف ویرمش اکا رب حکیم / داغ دلده شرحه سی بولمش شفای وافره

جفته داغ اوردی دیو بو سینهٔ مجروحه بن   لوم ایدردم روز وشب دهر عجوز فاجره

حمد لله مژدهٔ موعودهٔ صبر جمیل   ویردی بر نعم البدل اجر جزیلی صابره

خیر وشری چونکه تمییز ایده مز عقل بشر   ایتدم اول طفلی امانت لطف وحفظ ناصره

ربمه لایق اولان احسان ایله لطف ایلسون   باقسون بزده اولان اعمال سوء قاصره

حق ایده معصوم او طفلی حافظ اسمیله مدام   علم وحلم ومعرفتدن ویره حظ وافره

مولدین کوش ایلیوب تاریخ ارارکن شوقله   بیت آتی مصرع ثانیسی کلدی خاطره

سادە ایلسون رفعتا داغ کدردن خاطری
ایردی راسم قدر ایچنده نور عبد القادره

❀ تاریخ ولادت ❀

حضرت راسم افندی کم نوای خامه سی   مهر وماهی ایلمش رقاص چرخ پرولە

بو جماد الاولکُ تا غره سنده حق اکا   ویردی بر خیر الخلف کم نیرین اولماز شبه

والدینیله معمر اولدیغنجه عز ایله   پا طلاسون حساد ایله چشم بد اهل شره

دایه اولسون حفظ حق لالاسی هم لطف خدا   مطلب ومقصود خیر اولسون یواننده خاکره

لوح مهده بنده یاز دم رفعتا تاریخنی
قیلدی طلعت شبده عبد الله حامد بک چومه

❀ تاریخ ولادت ❀

اوج آمال وجیهی بکده با لطف کریم   شعله ویردی نوروش بر طفل ارشد کون کبی

آفتاب عالم آرادن منور دریوزی   طوغمامش عالمده بویله نجم اسعد کون کبی

والدینیله خدا یاویر او طفل نورسه   تا ابد فیض وشرفله عمر سرمد کون کبی

رفعتا یاز سنده بر جوهر کبی تاریخ اکا
طوغدی کونه ویردی حق صالح محمد کون کبی

❀ تاریخ ولادت ❀

با لطف منان رشدی سلیمان   بر نجل فرخله اولدی شادان

بخش ایتسه خدا ایا اول طفلی اکا — چون ایتدک اعطا سن اول نکهبان
عمرین مدید ایت علمین مزید ایت — خلقین مجید ایت فیضن فراوان
بازدم جو اختر پر زیب و زیور — بیت مجوهر تاریخ شایان

یمنیله ایردسه مهد امیده
عثمان رفعت ابن سلیمان

تاریخ سن خمسین صاحب دیوان

خدایا لطفکه احسانکه بی حد وعد منت — بکا ایمان واسلام ایله ویردک نعمت عزت
رسولک فخر عالم سرور کونینه صد تسلیم — آنک ذات شریفیدر جمیع عالمه رحمت
درود بی نهایه آل واولادیله اصحابه — که انلردر دو عالمده سراج انور امت
شه صاحبقران محمود خان یارب اوله منصور — او دردینک ظهیری عدلیدر معموری مملکت
مشیران ومدیران امور دولتی دائم — موفق ایله قیل آرالرین آسایش ملت
خصوصا والی جرمن وزیر اسعد اعدل — قپوسیدر بو عبد پر قصوره فائق نعمت
همیشه ذاتی بر وخیر ایله معمور اوله یارب — قموافعالنی قیل عالمه اسباب امنیت
قریم ایکن وطن بو عبد پر تقصیر ناچیزه — سنه یوز طقسان التی ایدی رومه ایلدم هجرت
دولاندم دم ایلی قطرین پریشان روزکار اولدم — ایکیوز قرق او انجه کورمدم آثار جمعیت
اوتوز طقوز ده اولدم کاتب دیوان او دستوره — رفاه اوزره درعدلنده ایتدم بش سنه خدمت
فتور ایراث ایتدی عنصر ذاتیه یه دوران — قوایه ضعف ایرشدی کلدی یتدی سن شیخوخت
جهان ایکی قپولی بر رباط عادیتدر کم — کلنلر بر قپودن دیکرندن ایلمش رحلت

بوتاریخه قدر هر بر قصورم عفو قیل یارب
بو ییل اللی یه کلدم حقه حمد بی عد و رفعت

تاریخ نیت حج صاحب منشآت

بو حالی فکر ایله ذات معادم جستجو سیله
سنه قرق التیده حج شریفه ایلدم نیت

❀ تاریخ وفات سلیمکرای سلطان ❀

ستوده منقبه قپلان کرای خان زاده — نقاوهٔ خلف خاندان جنکیز خان
جهانی طوتمش ایدی حسن خلقننک صیتی — صدای جودی ایله طولمش ایدی سمع جهان
عطا و لطفی ایله هر کوکل ایدی مسرور — ثنا و مدحی ایله هر لسان ایدی کویان
جهانده عز ایله التمش سنه معمر اولوب — نتیجه عصمت ایله ایتدی عزم باغ جنان
کل وجودینی صولدردی تند باد اجل — جنانه روحنی جذب ایتدی جذبهٔ رحمان
قدر کونی و شب جمعه انتقالی یتر — مصون العاقبه اولدیغنه قوی برهان
نشک دخوانه ازادکان افطاره — نعیمه اولدی بر افطار وقتی روحی روان
همیشه قبرینه رحمت نزول ایره یارب — لسان مؤمن اولنجه جهانده فاتحه خوان

دیدی برآهله رفعت قولی بو تاریخی
عزیمت ایلدی عدنه سلیمکرای سلطان

❀ تاریخ وفات مقصودکرای سلطان ❀

بو فلک بیقرار پرستم و کینه کار — دوری دکل پایدار کردشی کر تفزای
ایتمده اول ناخلف مکرمت اهلن تلف — کوردیکی بیت شرف اولمده ماتمسرای
ایتدی او خانه خراب برکرم اودین بباب — اغلدی اهل حباب ماتم ایله های های
ایلدی برذاتک آه غدر ایله کارین تباه — مالک جنان ایچره جاه ویره جناب خدای

یازدی قلم رفعتا جوهری تاریخ آکا
غرفهٔ مأوای جای ایلدی مقصودکرای

❀ تاریخ وفات ❀

جهان بی بقانک سور سوز انجامی ماتمدر — بو حالی فهم ایدر اهل بصیرت صاحب اذعان
ایدرسه بر یری جزنیجه آباددان فرداسی — قومازلابد یرینی یورد ایدنجه ایتمدن ویران
غمام غم چکوب روی سپهری پرده لر البت — کوررسه بر دقیقه چشم خورشیدی دخی خندان
نه اولریقدی جانلر یاقدی بو اثناده ازجمله — بری قپلان کرای خان زاده مغفوره فرح سلطان

بش اون ييل شفقت درد برادرله يانوب جانى | نهايت موتى ايلدى اخى برقاچ ييل اولوب كريان
اسير اولدى فراش موته اول درد ايله بيچاره | خطاب ارجعيله شادر اولدى عاقبت فرمان
الهى قصر فردوس ايچره جاى ايتسون او مرحومه | نوال فضل وجود خوان لطفكدن اولوب شبعان

دعا ايدوب ديدم تاريخ فوتن رفعتا بنده
فرح سلطان عدن ايچره فرح البال ايده ديان

❀ تاريخ وفات على عالى افندى ❀

اولور موتيله فانى كرچه دهرك جاه واقبالى | ولى عالمده باقيدر حقيقت اهلنك حالى
برى ازجمله اشته بو على عالى افنديكم | وفاتندن اوتوز ييل صكره ظاهر اولدى احوالى
عجب مقبول اهل الله ايمش مرحومكه معتاده | كليبولى يه ايتمش يازيجى زاده آنى والى
ديمش مخدومنه رؤياده بر پير ملك سيرت | حقيقتدن خبردر كوش قيل فهم ايله بو قالى
باباك صورتده يانبو ايده كوجدى ايبك معتاده | كليبو ايده دكدى طاشنى بر واقف حالى
كتورمش بر مدور طاشكم محكوك ايمش آنده | تمام عينى ايله بو مصرع برجسته عالى
پدر حقى اداسنده تمام طاش ديكمدر رفعت | مزارى طاشنه تحرير اولنسه اشبو احوالى

ديمش تاريخى بو درازبر ايله طاشنه يازدر
جهاندن عالم عقبايه عزم ايتدى على عالى

❀ تاريخ وفات عبيده خانم ❀

زهر كدرله اى چرخ تلخ ايلدك دهانم | آتشلبوب درونى ياقدك بو جسم وجانم
برجفت كبوتر ايله بو كوكلم اكلنوركن | آلوب برين اظالم كسدك ينه آمانم

باباانادلندن تاريخ يازدى رفعت
كلزار عدنه كوچدى هى واه عبيده خانم

❀ تاريخ وفات خواهر والئ مصر ❀

خواهر والئ مصر قاهره مغفوره كم | يعنى زهرا عايشه خانم اوعفت انتما
درهٔ عصمت ايدى اول كوهر كان شرف | اولدى حيفا منزلى مطمورهٔ خاك فنا

نامەاشی حضرت صدیقەیە همدم اولوب
کلشن مأوادە مسرور اولدی اول خیر النسا

مرقدی کنجینهٔ نور اولە اول مرحومەنک
روح پاکن غرقهٔ غفران ایدە رب خدا

رفعتا کوهرلە یاز تاریخن اول دردانەنک
قیلدی زهرا عایشە خانم جنان جاهندە جا

❀ تاریخ وفات دختر والی مشار الیه ❀

ستودە منقبت والی مصر قاهرەنک
نهال بالی تنورمشدی بر کل خندان

وجودی زینت کلزار ناز ایکن برکون
صماخ جانە ایروب کل من علیها فان

توجه ایلیە سرای سرور رضوانە
اجابت ایلدی فرمان ارجعی یە همان

الهی صاغ اولە باشی او آصف عهدک
بوکنج مخدرت اولدقچە خاک ایچندە نهان

یازیلە لؤلؤ اشکک ایلە رفعتا تاریخ
جنانی جای ایدە توحیدە خانمە رحمان

❀ تاریخ وفات دختر والی مشار الیه ❀

والیٔ عالیٔ مصرک درج صلبندن مکر
دوشدی خاکە بر درشهوار بی مثل و بدل

نهصدفدە چیقمامش بر لؤلؤ لالا ایدی
کوهر یکدانهٔ کان بها دینە محل

ناکشودە بر کل زیبای باغ ناز ایکن
ایلدی معصومە لحدی مهد علیایە بدل

پردە یاتدقچە او کلبرک کلستان بها
پر نما ایدە کل عمر ابن رب اجل

چیقدی بر آه ایلە تاریخ وفاتی رفعتا
آه زینب خانمی کل کبی صولدردی اجل

❀ تاریخ وفات مخدوم مشار الیه ❀

والیٔ والای مصرک کلبن حجرندن آه
خاکە دوشدی صرصر موت ایلە بر کلبرک آل

ام دنیا آغلیوب ماتملە اول معصوم ایچون
نار هجری ویردی نە ابایە اکدار و ملال

حق مکافات ایدە اول دستور خورشید افسرە
نیجە اعقاب نجوم امثال ایلە هر ماه و سال

کلشن جنتدە اولدقچە او بلبل نغمەسنج
ورد اقبال اب مشفق بولە فیض و کمال

چیقدی بر سوزش فزا تاریخ رفعت نقلنه
ایلدی عبد الحلیم بک دار عدنه ارتحال

❀ تاریخ وفات مخدوم مشار الیه ❀

حضرت والی والاشان مصر قاهره
طوغمامشدر ام دنیادن عدیلی مطلقا
ویرا ودستوره الهی خیر اعقابن بدل
برده یاتدقجه جواهرلر کبی اول طفل پاک

عدنه صالدی ذخرایچون برکوکب دری مثال
صلب نه آباده مثلی بردخی کلمک محال
سلکک اخلاف کرامن ایله چون عقد اللآل
ویراب شفقت ابی عمرینه فیض وکمال

بردعا ایله دوشردم رفعتا تاریخنی
دار عدنه ایلدی عبد الحلیم بک ارتحال

❀ تاریخ وفات دختر والی جده ❀

نهال صلب کهر زای والی جده
اولوب بنین وبناتی نجوم اوج علا
دریغ بر در سلک سلاله سینی فنا
فدا اولوب سر سعد افسرینه معصومه

سلاله لر ویره بالطف وجود رب کریم
کسوفدن اوله خورشید ذات پاکی سلیم
کهر کبی صدف خاکه ایلدی تسلیم
ریاض عمرینی پرفیض ایده خدای رحیم

ردد موعله یازلدی رفعتا تاریخ
امینه خانمه جای اولدی بوستان نعیم

❀ تاریخ وفات دختر صاحب منشآت ❀

پدر ومادرنی آتش فرقتده قویوب
عمرمک حاصلی بختم کلی روحم یمشی

باغ فردوسه کیدوب ایلدی جا صدیقه م
دل پر پارهٔ مجروحه دوا صدیقه م

چیقدی جوهر کبی بر تسلیت دل تاریخ
ذخر وزاد اوله قیامتده بکا صدیقه م

❀ تاریخ وفات دختر دیکر مومی الیه ❀

بنده بلبل کبی فریاد ایله یازدم تاریخ

فاطمه

فاطمه غنچه ایدی صولدی وبادن رو یلی

❀ تاریخ ولادت ❀

بحمدالله اصالت مطلعندن ایلیوب طلعت
سپهره شمس وش نور سعادت ویردی یوسف بک

مجوهر تام ایکی تاریخ یازدم دفعتا بنده
او ساعت کم شرفله مهر کوندیردی یوسف بک

بو مخدومی خدا اسعد وزیره ایده برالبر
عزیز اوله بوشب مصر جهانه ایردی یوسف بک

❀ مدحیه در حق محمد پاشا والی سلانیک ❀

خدا محمود خانک رایت عدلن ایده والا
موفقدر وجوه نصره اول شاه جهان آرا

ظلام شرک کفاری ایلمشکن جوش ایدوب طغیان
یوزاقلق بولدی نور شوکتیله ملت بیضا

اوشاهنشاه اورنک جلادتکم زمانده
هراس وبیمه دوشدی سطوتندن فرقهٔ اعدا

سپهفام اولمشیکن بغی ایله آیینهٔ عالم
زلال آب تیغی سو بسو هپ ایلدی امحا

ایدوب تأیید اول شاه جهان آرایه حق ویرمش
مشیران حکم فرما وزیران عدو فرسا

بری ازجمله همنام نبی یعنی امین پاشا
سنان سیفنک حیرانی اولمش عرصهٔ هیجا

چکوب تیغ جلادت ایلدکجه دشمنه صولت
عدوی شومه البتّه تنکی اولور پنهان ایکن دنیا

بتی صندی کروه اهل شرکک بیم تیغندن
لوای دین پاکی آینه روزدن ایدیجک اعلا

کشیشلر طاپدیغی شول صورت بیجانه دونمشلر
قورتمش بیم قهری ملت شرکی قدید آسا

نصارانک طیقاندی چاکی دوشدی پاره زناری
کسلدی تیغ قهّار یله حمدار رشتهٔ اعزا

تأکد ایتدی نسخ دینی صنف بت پرستانک
بوشه چیقدی مثال بطن راهب اول قوری غوغا

دذنوب شکل صلیبه هپ آلی بوکرنده قالمشدر
بطاریق وغرانیق ورهابینک بوکز حالا

نه ممکن سس ویره ناقوس ناموسی نصارانک
هراس صولتندن اوت طقاندی چاککه زیرا

رهابین اولمه قابلمیدی تیغندن رهابینه
مساغ سیف اولیدی اهل استیمان ایچون شرحا

اوسیف آبداری قطرهٔ رحمتدر رانک
چراغ ملت اردوام شومی ایلدی اطفا

دکل بالجق صلیبی قهر ایله دلمش کچور مشدر
یترعدوانه خرق عاده اول صمصام خون پالا

اوغورده بنده بویله کرکدر طوغریسی خدمت / حقوق شکر نعمت حق بودر بویله اولور ایفا
ایدوب اثبات دعوا مدعای صدق وصفوتده / رقوم نیکنامی لوح دهره ایلدی ابقا
قصیده ایردی پایانه دعایه باشلهیم دعوت / برای اقبال واجلالن دعاسن ایله اجمالا
اوداد ار نیکو کرداره توفیقین ایدوب رهبر / نه سمته عزم ایدرسه عون ونصرت ایلیه مولا
وجودین نصرت وتأییدینه ایلیوب آلت / یوزندن بوله راحت جمله سکان هرانجا
شهنشاه جهانک لطفنه مظهر اوله دائم / اوله اصداف الطاف ورضاده لؤلؤلالا
بوعالمده جهادک بابی مفتوح اولدیغی مدت / فتوحاتنه موفق اولسه اول دادار دادآرا

قصیده در ستایش سید افندی امین ترسانهٔ عامره

کیروب قولاغنه بر صبحدم فغان هزار / بلکلیوب کل تر اولدی خوابدن بیدار
شراب شبنمی زرین قدحله نوش ایدهجک / آچلدی دیده لری نرکس ایتدی رفع خمار
هزار مژده کله بلبلک کوزی آیدین / کلوب یتشدی زماننده فیض خضر بهار
صبا مسیح کبی نفخ روح ایدر چمنه / حیات تازه ایله کلدی کلشنه ازهار
صوغان ایله کچنور کن ایدندی بادهوا / فقیر سنبل اوجاق زاده لر کبی تیمار
قلچلیوب چمنک تخت سبزینی سوسن / شکوفه خیلنه اولدی کچوب سپهسالار
کوروب عطاسنی کلزاره شاه نوروزک / اوقودی بر غزل ابدال وش اوکنده هزار
کل ایتدی غنچه کبی کلستانی بلبله دار / کل ایتدی کارینی زلف عروس وش دشوار
اوچوردی طائر خواب حضورینی کیجه دن / کل ایتدی دورنی شبنم مثال تیره وتار
طوتشدیروب خس وخاشاک صبرین آتش کل / نوای بلبله ایتدردی سوزناک قرار
قویوب حدیث لب دلربایی کوش کله / هزار زاری کورک غنچه نک دهانن ارار
کنار باغده استاده سرولر صف صف / نته که نزد ولی النعمده خدمتکار
جناب کان ادب سید صحیح نسب / حنیف حلم وادب ذات احنفی کردار
معاون غربا چاره ساز هر عاجز / ظهیر اهل رجا دستگیر هر ناچار
جوانمرد یکانه امین ترسانه / بهین فرد زمانه نبیه یمن آثار

سمی فخروری سیدا افندی کیم
اوخضروقت کرم کم نسیم عاطفتی
اکر معاملهٔ لطفین ایلسه تعلیق
طراوتی چمنک خلقتنک نمونه سیدر
افاضه ایلسه فیض طبیعتی چمنه
طریق اشهب. بخشنده پایمال عنبر
سمایه ال آچوب اولمز نیازدن خالی
طوقنسه ذرهٔ مهر عنایتی برکون
ایرردی باشی کوکه نونهال یاسمنک
قدومنی کوزه دوچار چشم ایله نرکس
باشنده نخل کلک ژالهدن لالیٔ تر
ریاض دولت فیض روان تدبیری
سواد خامهسی کویا سحاب حکمتدر
چکیده در قلمندن همیشه آب حیات
مثیل اولوردی کف جودلی بهانه سنه
بلاغرض اولان احسانه بکزمز زیرا
نهال کلده بترمه عنایتی کبی کل
ایا کریم شیم برهمم دلی نعم
حسام محنت ایله چاکچاک کدر سینه م
قبول ایدرسک اکر خدمتکده قوللق ایچون
بولکده بسط ایده یم پرنیان ناصیه یی
دوچشمی حلقهٔ باب دوام خدمت ایدوب
چنار وش ال اچوب سروش قیام ایده یم

اودر محاسن خلق ایله آبروی کبار
طوقنسه کر شجر بیده ویردیر راثمار
کیاهی کل کبی ایلردی خنده یه اجبار
صفای مشربنک یعنی عینیدر انهار
کاوردی غنچه یه کفتار عرعره رفتار
شمیم خلقنه مفتون نافهٔ تاتار
براختیار دعاکو بیدر چمنده چنار
ایدردی برک خزان دیده لی. تون اخضرار
بوایدی باغچهٔ خدمتنده جای قرار
عجب ایدرمی دیوسیر بوستانه کذار
چمنده پاینه ایشاره ایلمش احضار
افاضه ایتمده دائم طراوت کلزار
اولورمزارع خشک مهامه نامیه بار
رمیده درشمیمندن همارهٔ فیض بهار
تلاطمنده بحارک اولیدی استقرار
اویوب هوایه تموج ایدریم زخار
که بویی دائم اولوب غنچه سی اوله بیخار
بکیدن ایله بواسکی قوللکی خدمتکار
سنان حیرت ایله داغدار ودردل زار
سرسر ورم اولور فرقدان ایله هموار
اصابت ایتمیه تا سم رخشنک او ذره غبار
قپوکده مردمک دیده اوله غاشیه دار
دعای دولت واقبالک ایله لیل ونهار

دعایه باشله که رفعت قصیده بولدی ختام | یتر بو سوزده کدا زایله ایتدک استظهار
ربیع نیته که هر سال گلستانه گلوب | فراز گلبن اوله عندلیبه جای قرار
طراوت گل هر دم بهار اقبالن | بشیرفده چمن دولت ایلیه ستار

نهال ذاتنی سترایت الهی حقطک ایله
بمین گلشن شرع محمد مختار

عیدیه

شهر غفران ایرشدی پایانه | ایتدی تشریف روز عید سعید
اهل اسلامه که مژده لر یینه | ایردی شوال ایتدی بذل مزید
بام چرخ اوزره صنمه کم مه نو | لب صهبای رحمت اولدی بدید
تیغ قوشش طاس چرخه باد صبا | دل محروره ایتمکه تبرید
دهر انگشتنی شهادت ایچون | قالدیروب خالقی ایدر توحید
هیچ دکل اهل صومی تبشیره | کلدی زرین کلهلی پیک وبرید
یا عصاتک قصور دفترینه | نور غفران ایله چکلدی رسید
یا سپهرک دهانیدر اچمش | ایتمک استرافندیمی تحمید
یاخود انکشت بردهان اولمش | بذل انجم شماره نه خورشید
بلکه چرخک قولاغیدر طوتمش | خامه‌م ایتدکجه مدحنی تردید
وصفیدر نثر بره سرنامه | ذاتیدر نظم جوده بیت قصید
کاسه لیس عطاسیدر حاتم | درلطفی کدا اسیدر جمشید
معن معنای لطفنک لفظی | فضل تحقیق جودینه تقلید
ویرسه مهر عطاسی برذره | اشعهٔ حرصدن ایدردی بعید
نفخهٔ حسن خلقیدر نافه | شیمهٔ مهر وصفیدر خورشید
آفتاب سماء احساندر | ایده حق انکسافدن تبعید
مستبان کروه فقر وفنا | مستعان آهالی تجدید

عقل کل مستفاداد زاده کی … عون حق زأین ایتمده تمدید

خاکپاینده ایله پاسے انداز … کاله‌صدتفکی طریف وتایید

بذل ایدوب رفعتادعاکهرین … ایله عید شریفنی تسعید

چونکه یوق یوزه چیقمه برتحفك … ایلیوب برقصیده‌جك تنشید

کاه بدر وکهی هلال اوله‌رق … کذران ایده ماه وسال عدید

نجل مهپاره‌لرله بر یرده … ایدوب اوج سعادته تصعید

عمر واقبال ودولتن یارب
ایله یوم قیامه دک تمدید

❀ بهاریه درستایش سلیمکرای سلطان ❀

ای کلك خوش اداسوزه کل ایله نغمه سار … درددلکدن ایلیه رك عقده‌لرشمار

نی کیبی ناله ایلدیکك کوش ایدن سنك … دف کبی سینه‌سن دوکه‌رك ایلر آه وزار

قانون اولدی دهره قدومك کلنجه آه … دوندی کمانه نیجه‌لرك قدی زارو زار

بلدردك عالمه سن آتی قاره‌یی. تون … جور وازای دهرله اولدقچه اشکبار

بن قاره بختلوسن دخی برقاره یازیلو … سن قانلر اغله بنده انین والم دثار

بر عالم ایده‌لم شو جهانده سنکله کم … درمانده‌لر همین دیه تحسین صدهزار

دهرك بودلده اوردیغی بنیادغملری … سیل روان اشکله هب اوله تار ومار

چونکم جهانده خنده‌یه هیچ رخصت ایلمز … باریکه نوحه کاره اجازت حرارحرار

برلحظه‌جك تبسم ایدن لطف دهرله … ممکن دکل که اولمیه بیك کرذلیل وخوار

خندان اولمه‌کم سنی کریان ایده فلك … مسرور اولمه‌کم ایده مغموم روزکار

مشهوردرجریده‌روانك حضوریکم … بیك اوغری برفقیری اغاره یوق اقتدار

چرخك همیشه کاری هنرمنده جوردر … صد حمدکم خدابزیده ایتدی حصه‌دار

نادان همیشه مقبل اوله مدبر عاقلان … اقبال نابجاسنه لعنت هزار بار

معتاددرسپهره که تسلیط ایدر همین … شیرزیانه کربه وثعبانه مور ومار

عمانی کور که چرخ تشابه یوزین طوتوب | جوهردی بنده قالدی یوزه چیقدی خس وخار
منت خدایه کم فلکك دست قهرینی | ایتدم شکسته شمه‌ی بولوب برکرم شعار
خاك رهنده نیجه فلکلر اسیر اولوب | پیش درنده دونمه‌ده رشویله بنده وار
ماه منیر هر گیجه حوضنده رقص ایدر | خورشید کونده خدمته التون ایدر نثار
هوشنگ رای سکندر گردون منزلت | ایلر گر آلسه خدمته دار الافتخار
اقلیم دلده جیش هموم اولسه غم دکل | دستمده تیغ همتی مانند ذو الفقار
شمه نکروسنکله عجب حالمز فلك | برصورت اوزره خوف بوکم ایتمیه قرار
زیر ایکا بو آنه قدر ایلدکلرك | ظن ایتمه قاله یانکه بوارسه دریده عار
بیل انتقام قصدینه یم بعدازین بعید | مردانه طورکه ایلمه ای پیره زن فرار
اشلر ایدم سکا شو جهان ایچره سنده کور | اهل دله ستم نیجه دردونه اعتبار
بر آه ایدیمکه گیجه لرا ولر روسیاه سن | کولبه‌لرکده کوز قپایوب قاله زیرتار
تیغ زبان ایله سکا بر زخم آچم هله | دامانکی شفق کبی تا ایده خون بار
کوزیو ممسین صباحلره دك جمله انجمك | دوکسن سرشك ژاله سنی مثل چشمه سار
شمشیر طعنی سینکه شویله هلال وش | ایدم نشان که هرکون اول آنکله دلفکار
یادست شعرله یا پشوره سم یقا که خوش | مانند کهکشان ایدرم چاك تاکنار
مات ایلیم ندای انین ایله زهره کی | ضبط ایلیوب عطاردی خامه‌م ایده نه چار
مریخکه حواله ایدم براسد کبی | جلادناله قوس که بر تیر جان گذار
دولاب غمده شویله قوشم ثوریکی چکوب | برقطره آب ویرمیه تادلو که ابار
برآتش ایلسون طرفینك شهاب وش | هردو دو آیدن صاچیلان شمعهٔ شرار
دریادی بنده ایلسه گرحوتك اختفا | صیاد زارم عاقبت آنی ایده شکار
پروینی نقد ایدوب شرفه اولسه مشتری | کیوان نحس میکه‌ینه بن ایدم احتقار
یاقدك جهانی آتش جورکله سوبسو | طولدی صدای ظلمله هر سمت وهر دیار
فصل بهاره ایلدیکك جوریکه هله | ای فتنه پیشه وارمی برامکان اعتذار

برطرزه بوزدك انجمن شمع جمعنى
نوروزه عيده چقمش ايكن خسرو بهار

باد خزانا وسته قلدك حواله سن
هر برنهالى تب زده وش اولدى رعشه دار

تخت چمنده خنده لرايلردى غنچه سنى
صف صف طورردى قارشوسنه سروسبزه دار

يره دوشنمش ايدى خوشا وضع طرز ايله
قاليچهٔ زمرد وسبز ايله مرغزار

ترصيع اولنجه لعل ايله مرجان كوشكلر
شرم هزار ايدردى قرار ردى كلعذار

شمشاد خيمه سن قوريجق هر طنابنه
زلف عروس غبطه لر ايلردى اختيار

ازهارلرله باغچه لر اولمشدى پرصفا
اولمشدى پرشكوفه بيابان وكوهسار

سيم روان وش نيجه انهار داكشا
هر كلشن ايچره عين صفا بولمش انفجار

هر نونهال رقص ايله ايلردى جنبشى
هر سمتى طوتمش ايدى درختان پرثمار

پرزيب اولوب هميشه نهال كرامل
طاقمش ايدى قولاغنه لعلين كوشوار

آرايش ايليوب كركنجه نهاللر
اولمش قباى سبز ايله زيبنده شاخسار

برشب صفايه كلشنه سنبل تر آصوب
برقاره كوز وصالنه اولمش اميددار

خيل شكوفه كلشنه هب جمع اولوب بكر
نوباوه لر جميعسى اولمشدى يارغار

حاضر ضيافت ايليوب ازهار حاصلى
نوش شراب ايدر ايدى سلطان سبزه زار

آهنه لالن براقلنوب دور ايدر ايدى
زرين قدحله بادهٔ انكور خوشكوار

آغاز ايدوب ترانهٔ عشاقه عندليب
آهنك سوزناكه قرار ايلدى حصار

كلنار ايدردى نقل لبن عشرته مزه
رمانى باده لركتوروب مجلسه انار

كرم اولديغنجه بزم صفاسى فرحفزا
رخسار ورداحمرى ضبط ايتدى احمرار

زينت ويروب جمالنه مشاطهٔ قدر
كلكشت وبوستانلر اولمشدى چون نكار

بو جنبشك دوامنى استردى صد قله
پيرانه ال دعايه آچوب حضرت چنار

ليكن بو خالى سن كوريجك اى دنى فلك
نارحسدله بولمدك امكان اصطبار

معتاد ايدندككك ستم وجور وحيفكى
ايتدك مرامكه كوره يكباره آشكار

ايتدك بو ذوق شوقلرين آخرين خزان
ويردك اوعيش ونوشلره تلخى خمار

باشن اشاغه صالدی. بنفشه غریب وار — حزن ایله کلدی روی کل نصره اصفرار
ایدوب زیوف نقد غمی خرج خاص وعام — ایتدرک ربیعه قیمت زرینی کمیار
قهر ایله قعر چاهه صالوب یوسف کلی — غدر ایله چشم نرکسه القا ایدوب غبار
عیش وصفاوذوق ایله خندان ایکن ربیع — درد وبلا ومحنته سن ایلدک دوچار
وصفه کلورمی ایلدکک جور وجفالر — عالم همیشه اولدی غمو مکله سوکوار
کورمشسدکل جهانده وبرکمسه کورمیه — اول جور وظلمیکم آنی کورمش ایدی ابار
بر براچلمشیدی انکده شکوفه سی — هرسوطونانمشیدی شقایقله کوکنار
بنت العنبلر اولمشیدی غرقه عرق — هرباغچه لر طولو ایدی رمان آبدار
روی نکاره دخترز خون دل دوکوب — قان آغلیوب طورردی دمادم پر انتظار
بغدادی اکلی برکوزلی حاصل ایلیوب — طپراغه یوز قومشدی تشکر ایله شیار
توأم طوغرشیدی عروسان خوشه لی — اولمش ایدی عنایت منان بیشمار
تهنیه ایلیوب بوسرور ایله فصل یای — طالع مساعد اولمشیدی شویله بختی یار
مجلسده دور ایدرایدی مملو پیاله لر — عیش وصفاوذوق ایله اولمشدی کامکذار
اوج سپهره ولوله صالمش ایدی صبا — ایدوب مقام راستدن آهنک سازکار
آغاز ایدوب مخیره آهنک سنبله — ایلر ایدی همیشه نشینان کشتزار
سنجیده قلدیغنجه نواده ترانه لی — ناز ونیاز ایدر ایدی عشاقه مستعار
بوذوق وشوق ایله طرب افزا ایکن ینه — ویردک انکده خاطرینه خیلی اغبرار
پاییزی ایلدک اکا تسلیط شویله کم — خندان ایکن انکده یوزی اولدی زنکبار
هر برنهال دلکشی پژمردهٔ خزان — اولدی شکنج بارستم چکمدن نزار
هب باغچه سی طونانمش ایکن میوه لر ایله — بی برک وبار قالدی قمو مثل سوسمار
قالدرمدک بواشلری پاییزه ده ولی — اوردک انکده حاصلنه نیجه کره نار
ایتدک شتایی اوستنه شویله حواله کم — اولدی انکده عاقبت کاری اضطرار
ایتدی فسرده شویله انک کهنه بارنی — ایدوب تکرک پاره ایله آنی سنکبار

هر سبزه سی بهاره طراوت صتار ایکن
ایتدی جهانی باشنه زندان غمام ایله
پاشاهدانه ایلدکک جوری سویلسم
غنچه‌لر یله تا قزل الما یه حکم ایدوب
خمر زلال ابلر ینه اغزی صولنوب
ایتمش ایدی غزاله‌یی مفتون کوزلری
بو طرزه حسن و طور ملاحتله هر بری
ایدوب دراز دست ستمکاریکی ینه
رنکلر ایدوب او غنچه‌لرک کل ایکا غنه
کهنه تراش اولنجه او نازک وجود اولور
هر کون کور نجه منخسف اولمش او مهلری
کارک همیشه جور و ستم ظلم و حیفدر
ایتدر کلر کده قالمیه آخر سکا دخی
منت خدایه آخری بولدم پناهی بن
جان ایله قول اولوب شه عالیجنابه تا
میدان شعره شویله مردانه آت صالوب
رستم اولوب بو انجمد قهرماندن
رفتاری بوزدی هیبتمی کوردکنده چرخ
هیچ سایه سنده جور یله مغموم کورلمامش
اول داور یکانه یه ایتمش جناب حق
یول کوزلر آرزویه دوشوب کهکشانی کور
اولدقجه اسب دولته اقبال ایله سوار
حیدر اداو شیر نرغابهٔ دغا

یخپاره لرله اولدی طولو مثل سنک سار
کویا کوزینه بر شب دیجور ایدی نهار
عشاق جمله باشن آچوب ایدر انکسار
مهر ولر یله ایلر ایکن مهری شرمسار
جانیله تشنه اولمشیکن جمله جویبار
قانلر یوداردی غمزه لره نافهٔ تاتار
اولمش ایدی آرائک ناز او زره شهریار
جور و ستمله ایلدک آغاز کار زار
ایتدک حواله اوستلر ینه خط نیزه دار
مانند پوست پارهٔ پرخار سوسمار
عشق اهلنه اولور ایدی زندان کوی یار
بر فرد تا که اولمیه دورکده کار دار
غافل مباش سندخی زنهار وزینهار
اولدم الکدن ال ایله بن شیمدی رستکار
خنک رفاه و راحته اولدم بودم سوار
ایتدم عروس دهره بودنیای دونی طار
ویردم سپهره ولوله‌لر ایلیوب ژغار
طکمی فلک بو حمله اولمزسه پایدار
عدل ایله دادی سوری بولالیدن استوار
جود و سخا و لطف و کرم عدلی یادکار
یوز سورمکه اباغنه مانندر هکذار
خورشید و ماه عجمی اولورسه رکابدار
اسکندر زمانه در اول مفخر تبار

بیك ییل دخی دونرسه فلكلر كتورمیه ... میدان صحن عالمه براویله شهسوار
داراشیم اوخسرو والا منقبت ... یعنی سلیمكرای اوسلطان كامكار
اولسون زمان دولتی اقبالده بردوام ... اولوب ممالك كرم والطفه تاجدار
بدخواه وبدسرشتلری خورو زار اولوب ... خاك رهنده جمله لری اوله خاكسار
دنیاده وقتی دولت وثروتله خوش كچوب ... عقباده اوله احمد مختاره همجوار
هرحالده عنایت ایدوب حضرت خدا ... هردم اوله مقارن توفیق كردكار

رفعت اولورسه حضرته مقبول قصیده مز
مصراع وبیته ایده نجومی فلك بشار

❀ مخلصنامه درحق مخدوم صاحب دیوان ❀

معارف كلشنی شاخ بلندی ... فؤادم میوه سی موسی افندی
سنی بن ایلدم حقه امانت ... خطالردن ویره ربم سلامت
همان تحصیل علمه همت ایله ... معارف كسبنه پك دقت ایله
قلم برقیل یاپشسه لال اولور بیل ... ایدر قیلجه غلط كفتاری تعلیل
حذر قیل الحذر حشو وغلطدن ... منقح ایله آثارك سقطدن
قناعت ایتمه كلكی نثره قصره ... یورسون صوكبی منظوم ونثره
سوزكی برسیاقه ایتمه مخصوص ... قصور همت ایله اولمه منقوص
ره نارفته آچ ایجاده سعی ایت ... نقود مایه كی ایراده سعی ایت
برنجه صرف ایدوب امثال سائر ... كتور كان معارفدن جواهر
كهی ابیات شیرین ایله ایراد ... بویولده طاغ دل مانند فرهاد
سوزی تزیین قیل مانند لیلا ... ایده معنالری مجنونی شیدا
صقین تقلید صرفه اولمه قانع ... اوله كور صنعتكده سنده صانع
سوزكدن فقره دزد اولسون امائل ... امان ایل مالنه سن اولمه مائل
هوسكار اولمه تقلید صریحه ... قوو ارسون زحمتی چكسون قریحه

ولی یکانه لفظه ایتمه رغبت — اولور معنا ایله بیننده نفرت

تزوج ایده الفاظ ومعانی — تولد ایده تا لطف معانی

صقین اغلاق ایله تعقیده تا چمه — کهر در سوزکر کسر نیرده صاچمه

مسلسل ایتمه اطنابك طنابن — اوزاتمه پك مقالك فصل وباین

قلم مضبوط اولوب اولسه غلامك — اولور مملوك محکومك کلامك

یوری ماقل دل ساکه بدر — قلم طغیانی بیهوده هوسدر

عنان خامه یی پك ایتمه اطلاق — کهر در سوزکر کسر ایتمه انفاق

قبول عامه اسئرلر افاده — قبولسر کمسه ایتمز استفاده

حذر قیل الحذر هزل وهجادن — غرور وادعادن اعتنادن

مزاح ایلمه طبعك اماله — کشینك عزتن ایلر ازاله

سلف آثارینی الدن براقمه — امان امیلر آثارینه باقمه

کوزت شاهی ایله خواجه جهانی — کرکمز ساکه لغویات کانی

بو فنلرده سنی ارشاده یعنی — یترر اسم افندی ایله عینی

همان آثاریکی انلاره عرض ایت — بیرین نفعی بیرین وصاف فرض ایت

جناب حضرت استاد رائف — اودر ایجازه چون شرطنجه عارف

آنی تقلید ایت عارف اولورسن — افاده یولنه واقف اولورسن

اویولده جمله یه رجحانی وار در — خریق العاده برعرفانی وار در

نزاکتده سلاستده اثرده — سوزی تشبیه اولنمز هیچ فرده

قصور ایتمز سکا تربیت ایلر — عنایت صاحبیدر همت ایلر

عملده اعتقادکده سلیم اول — کتاب وسنته اوی مستقیم اول

سکا چون صفوتیدر مخلص پاك — صفای نظم ونثری ایله ادراك

سوزم طوت آدم اول ای راحت جان
پدر بولسون سنکله رفعت وشان

❀ ترجیع بند ❀

رخسار آتشینی اجدی کوکلده داغی
سلطان ملک عشقک روشن بنار چراغی

معموره علائق تا یقمد قیجه عاشق
شاهنشه خیالی قورماز دنیا وتاغی

ترک ایتمدکجه واری بولماز وصال یاری
من نال بالفراغ قد حاز للمباغی

جانه ویروب تباهی مدایت ستون آهی
حبک اودرکواهی عشقک بو درطیاغی

ای دل عصای صدقی الدن براقمه دائم
کاب عقور نفسک تا طوتمیه یتاغی

اسرار عشقی زنهار ایتمه لسانه اظهار
اغیار اولور خبردار واردر یرک قولاغی

عشقک اولان مریدی توحید ایدر عدیدی
تقریب ایدر بعیدی یاقلشدیررا یراغی

داغ درون عاشق هب حالنه موافق
یا ناروّلی چراغی یوق کوکلنک فراغی

چون باغبانی اولدک کلزار حسن یارک
بو کلستانه شاید اوغراتمه بوم وزاغی

تقوا سی المه یاده زهاده ویرمه باده
زیرا جناب پیرک وار در یوک یساغی

زرق وریا خلاصه یول بولمسون خلاصه
ساقی بو بزم خاصه باصدرمه یاد ایاغی

کانونه دوندی سینه عشق آتشیله یعنه
قد ذاب قلب قاسی ماطاع نفس باغی

مالی لو بال بالی بالغی والضلالی
یارب کیف حالی من شر نفس باغی

یا آخذ النواصی کن لی وکنت قاصی
یا راحم المعاصی یا هادی الطواغی

قد ضاع بالمناهی عمری علی الملاهی
ارحم لنا الهی ضیعت فی البواغی

میلی الی لو بال نفسی علی الضلال
والرب ذو الجلال حیرت فی اللاباغی

ای بلبل رسالات حسنک کلیله حضرت
خلقی ایتدی هشت جنت زین ایتدی چارباغی

سلطان لی مع الله مهمان لامکان جاه
محبوب خاص الله مقصود ذی البلاغی

❀ نعت حضرت فخر کائنات ❀

رحمت رحمانسن کوکلر برکدر یا رسول
بیک حضرت خدمتکده چاکر کدر یا رسول

سن شهنشاه دوعالمسن سنکچوندر جهان
ماسوی الله جمله فرمانبر کدر یا رسول

ملکٔ اوادنی شهی اوج رسالت ماهیسن
طاش دکدکٔ منزل قوسینه الدکٔ قبضه‌یی
برهمای لامکان پیمای وحدتسین بسنکٔ
لامکانکٔ شهسوار یسن فضای قربده
کحل بازاغاکٔ اری دیدار حقکٔ مظهری
انده فریاد ایلمز لرمی هزاران عاشقان
اسے شفیع مذنبین و رحمة للعالمین

خاتمیت زیور تاج سر کدریار سول
لی مع الله شعشعت تیر شهپر کدر یا رسول
انت منی ریشهٔ بال و پر کدر یارسول
نور اوادنی بوبولده رهبر کدر یا رسول
عین رؤیت اول خدایی کوزلر کدر یارسول
روض جنت بین قبر و منبر کدر یارسول
کحل چشم عاشقان خاکٔ در کدر یارسول

اولسه ده کاری کنه حالی تبه رویی سیه
رفعت بیچاره عبد احقر کدر یارسول

معصیت بوکش بلین اولمش دخیل درکهکٔ
قاره یوزین آق صقالن سور مکه درکاهکه

امتکدر بر سپهر وچاکر کدر یارسول
کلدی رحم ایت برکدای کمتر کدر یارسول

برقطعه تذکره سی هامه رس تکریم اولدیغنده تشکر اسعد پاشا حضرتلرینه تقدیم اولنمشدر

حری برنامهٔ عتق ایله اید ر استبعاد
اشته بن قولنیده ایلدی احسانی اسیر
نه عجب حکم اثردر هله فکر ایت بو اثر
الله الله نه اسرار کرامتدر بو
دولت دهره دکشمم شرفن قوللغنکٔ
زیور کردن ایدوب طوق عبودیتنی
فیض دارین وفلاح ثقلین استرایسکٔ
برکرمکار عطاپیشه‌یه قول اولدم کم
عدلی معماری اساس آور بیت حکمت
سایهٔ عدلی رجامندلرکٔ ملجئیدر
مقتدای وزرا حضرت اسعد پاشا

بنده لکدر او ولی نعمته قیدآزاد
رق ترقیقنی احرازایله اولدم دلشاد
اوله الوکهٔ تحریر ایله احرار عباد
خارق عاده یتشمزمی بو جمع اضداد
غیری ازاده الکی ذاتمه ایتیم اسناد
صدقله خدمتنی ایلمشم زاد معاد
رفعتا بنده لکن جانله ایت پیشنهاد
اولدی بنیان سخا مکرمتیله آباد
لطفی نجاری رصانت فلکن خانهٔ داد
درکه دولتی اهل امله باب مراد
اولسه امثالی سزادر روشیله ارشاد

جودینی بلدی جهان عدلنی کوردی عالم ‖ کم اکر حاتمی غیری کم ایدر آصفی یاد

باقی اوله قچه کرم یاد قلنه قچه ‖ ایده حق دولت واقبال ایله عمرین مزداد

بردعادر غرضم بو خصوصده لطفنده ‖ ایده‌مم یوز بیکده بر شکر وثناسن اعداد

قنده در مدحتی یارای لسانم قنده ‖ بوقدر ذکره دستخ ایلدی لطفی امداد

❀ هامش نقده‌ده مشار الیهک خط یدیله محرر ملاطفهٔ کرامیه‌یه جواب ❀

خط آصف که قوت جانمدر ‖ حرز بازوی ناتوانمدر

حرفی ظرف سرور وجدانی ‖ لفظ ومعناسی قوت روحانی

راحت افزای جسم وجان اولدی ‖ فیض فوز آور جنان اولدی

چونکه اول خط پر بها کلدی ‖ خاطر فاتره صفا کلدی

یوزیمی سوردم اغلدم کولدم ‖ کریه وخنده ذوقنی بولدم

ویردی قلب حزینه شوق وسرور ‖ دیدهٔ اشتیاقه کلدی نور

چونکه یاد ایلمش بو مهجوری ‖ عین قرب اولدی حقمده دوری

جان وباش اوزره امر وفرمانی ‖ طوتدم امرینه کوش اذعانی

یوزم ایتدم یولنده پای انداز ‖ ایلیم غیربابه عرض نیاز

رفعته لطفی دستکیر اولسون ‖ قپوسنده اوده اسیر اولسون

ایده اقبال ودولتن مولا ‖ مقسم انصباء اهل رجا

❀ مشار الیه اسعد پاشا حضرتلرینک یازدیغی لوحه‌نک تاریخیدر ❀

اعدلوا امر شریفیکه یورمش مولا ‖ قرب باریده اودر مؤمنه زاد تقوا

ساعت عدل که یتمش سنه‌لک طاعتدن ‖ خیردر جانله تصدیق ایدرز امنا

عدل وانصاف ایله‌در حکم بقای عالم ‖ شرع وقانون ایله‌در رونق دین ودنیا

بو دقایقلری ادراک ایدن اهل انصاف ‖ قولا وفعلا ایده محکم عدلی اجرا

عدلن ایما ایله بو لوحه‌یی یازمش رفعت ‖ مخلص اسعد بو العدل محمد پاشا

تم